І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 54. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 22-го БЕРЕЗНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 22, 1960 No. 54. VOL. LXVII.

АМБАСАДОР БОНСАЛ ВЕРНУВСЯ НА СВОЄ СТАНОВИЩЕ НА КУБУ

Вашингтон. — Амбасадор ЗДА Філіп В. Бонсал вернувся в неділю 20 березня до Гавани, де буде виконувати свої обов'язки, які від 22-го січня виконував американський шарже д'афер, бо Бонсал виїхав із Куби після того, як прем'єр Фідель Кастро образив був в телевізії й радіо американський уряд тим, що оскаржував їх в підтримці революції проти теперішнього режиму на Кубі. Представник державного секретаря заявив, що Бонсал вертається на свій пост, бо кубинський уряд не має жадних закидів проти Бонсала, і що щоденник „Революсіон" не висловлював думки уряду, коли виступав проти ЗДА. На думку державного департаменту треба, щоб амбасадор Бонсал був на своєму пості, бо тоді скорше можна буде прийти до порозуміння з кубинським урядом. Проти цього кроку державного департаменту виступили два сенатори-демократи Сматерс і Лонг, закидаючи державному секретареві Гертерові угодовство супроти Фіделя Кастра, який продав цукор СССР за половину тієї ціни, що її платять Кубі ЗДА. Кастро, каже сенатор Лонґ, очолює комуністами контрольований уряд, хоч, може, сам і не є комуністом.

Амбасадора Бонсала після його приїзду до Гавани зустрічали на летовищі тільки представники дипломатичного корпусу, група американських громадян, як теж поодинокі особи із кубинського торговельного світу. Репрезентанти уряду і міністертсва закордонних справ на летовище не з'явилися. Не зважаючи на те, досить численна юрба складена із кубинців вітала Бонсала дружніми до ЗДА окликами. Все ж таки, хоч кубинський уряд не заперечував проти повороту Бонсала він не змінив свого ворожого ставлення до ЗДА і не припинив антиамериканських виступів. Цього ж самого дня, як Бонсал вернувся до Гавани майор Ернесто Гевара, президент Національного Банку Куби, значить одна із найвпливовіших офіційних осіб на Кубі, заявив у своїй радіовій і телевізійній промові, що економічна війна з могутньою Північною Америкою і з американськими монополіями буде продовжуватися і що договір підписаний із Совєтським Союзом є одним із найбільш корисних для Куби трактатів. Водночас із цим Гевара підкреслив, що Куба буде продовжувати встановлювання таких договорів, не зважаючи на те, чи це подобається ЗДА чи ні. З другого боку, державний секретар ЗДА Крістіян А. Гертер, виступаючи в неділю 20 березня у програмі однієї із телевізійних стацій в Массачузетс, заявив, що не зважаючи на те, що в складі кубинського уряду є явні симпатики комунізму, це не дає ще підстав вважати кубинський уряд комуністичним.

Хрущов стурбований, що ЗДА дадуть атомову зброю своїм союзникам

Москва. — Нікіта Хрущов дістав в минулому тижні відповідь від Айзенгавера на свого листа з 8 березня ц. р., в якому він висловлював острах з приводу нібито рішення Америки передати американським союзникам із Північно-атлянтійського бльоку атомову зброю. Змісту листа Хрущова ані відповіди Айзенгавера не оприлюднено, але за твердження західньої преси ті листи стосувались саме питання атомової зброї, яку тепер мають покищо тільки три держави — ЗДА, Англія і СССР. Хрущов причепився до заяви голов. команданта збройних сил бльоку НАТО про плян поставлення на ноги нової рухомої міжнародньої бригади з найновішою зброєю. Хрущов загрозив, що якщо ЗДА передадуть атомову зброю своїм союзникам з НАТО, то СССР зробить те саме супроти своїх сателітів. През. Айзенгавер відповів Хрущову, що за американським, усеще важним, законом ЗДА не можуть передавати нікому атомової зброї та що, зрештою, він, Айзенгавер погоджується з Хрущовим, що перед травневою конференцією „на вершинах" не треба робити нічого, щоб попсувало б атмосферу. Президент стверджує у своїй відповіді — за твердженням газет — що Хрущов кепсько зрозумів заяву генерала Норстеда. У своєму листі до Президента Хрущов знову лаявся на Західню Німеччину, яка нібито має „реваншистські" тенденції і нібито знаходить підтримку для них з замірі ЗДА дати Німеччині атомову зброю.

Державний департамент обороняє проєкт Айзенгавера збільшити число іміґрантів

Ню Йорк. — Представник державного департаменту — адміністратор консулярних справ Томас В. Гейнс, промовляючи на зборах Крайвої Ради в Справах Натуралізації і Громадянства, заперечував твердження демократів, що нібито президент Айзенгавер вніс законопроєкт про збільшення числа іміґрантів тому тільки, що у виборчому році хотів здобути симпатії виборців. Гейнс пригадував, що Президент і давніше вносив проєкти, збільшити квоти окремих держав і пропонував дозволяти на приїзд до цієї країни політичним еміґрантам, які мусіли втікати з рідного краю. Цим разом Президент пропонує подвоїти квоту іміґрантів, допущених кожного ро-ку до ЗДА, а крім того кожного року дозволити прибути до цієї країни 10,000 політичних втікачів. Сенатор-республіканець Еверетт МекКінлі Дірксен вніс урядовий законопроєкт в тій справі, а сенатор - республіканець К. Джекоб Джевітс висловив побоювання, що цей проєкт може натрапити на трудноші в Конґресі, бо „деякі голови конґресових комісій" є проти нього. Він мав на думці конґресмена Френсіса Волтера, який вже виступив проти нового урядового законопроєкту про збільшення числа іміґрантів.

● Лідера комуністів в Іраку, Алі Шукура, голову комуністичної робітничої спілки, звільнили з його праці машиніста потягу. На приказ прем'єра Абдель Карім Кассіма адміністрація державних залізниць прийняла його назад.

У Парижі відбудеться з'їзд 15-х західніх військових міністрів

Париж. — 30 березня ц. р. відбудеться у Парижі конференція міністрів військових справ, чи пак міністрів оборони, 15-х держав Північно-Атлянтійського пакту (НАТО). У підготові до участи в тому з'їзді виїхав вже з Америки секретар оборони Томас С Гейтс, спершу до Німеччини де він конферуватиме з західньо-німецьким міністром оборони Францом Йосифом Штравсом. За твердженням преси, головна тема їхньої розмови — справа вишкільних і постачальних баз нової західньо-німецької армії, яка викликала в останньому часі голосний відгук однаково в деяких західніх, як і в комуністичних країнах; річ іде про заходи Захід. Німеччини дістати такі бази в Еспанії. З'єдинені Держави поставилисі в принципі прихильно до такого пляну, всупереч обуреній англійській публічній опінії, яка добачує в такій новій німецько-еспанській співпраці нібито відродження колишньої німецько-еспансько-італійської осі". Томас Гейтс заповів свої відвідини також у Західньому Берліні. З Німеччини він поїде на триденний відпочинок до Австрії, а відтіль — до Парижу на згадану конференцію 15-х міністрів оборони. Томас Гейтс матиме там за завдання з'ясувати союзникам Америки: чому през. Айзенгавер покищо не вносить до Конґресу закону на скасування заборони передавати атомову зброю іншим державам, — та водночас, чому Америка вважає, що НАТО повинно бути військово якнайсильніше і що члени того бльоку не можуть зменшувати своїх видатків на збройні сили.

Франція запевняє, що не змінила своєї політики супроти Альжиру

Париж. — Речник французького уряду відчитав в минулу суботу 19 березня ц. р. заяву, в якій стверджується, що останні заяви президента де Голя, що їх він склав під час своєї недавньої військово-інспекційної подорожі по Альжирі, ні в чому не змінили його давнього підходу до проблеми Альжиру. Мовляв, де Ґоль не відкликав своєї готовости переговорювати з мусульманськими націоналістами про військове перемир'я ані теж не відкидав жадної пропозиції щодо таких переговорів, просто тому, що її він не дістав. Таким чином французький уряд заперечив твердження мусульманських націоналістів, наче б вони 18 лютого ц. р. запропонували через посередників розпочати переговори в справі перемир'я, без ніякого раніш устійненого денного порядку, та що де Голь нібито мав узагалі на таку пропозицію не відповісти. Речник французького уряду, не заперечивши, чи таку пропозицію зробив хтось в устній формі, заявив, що де Ґоль може поважно поставитись тільки до писаної пропозиції, зробленої мусульманськими націоналістами за посередництвом французьких амбасад в Тунісі або в Рабаті, з гарантією щодо збереження дискреції щодо змісту пропозиції та повної безпеки для мусульманських націоналістичних парляментарів. Ця заява французького уряду прийшла внаслідку загальної неприхильної реакції французької і міжнародної опінії на заяву де Голя, що нема виглядів для мирного закінчення війни в Альжирі та що війна мусить продовжуватись.

ЗАХІД РОЗГЛЯДАЄ НОВИЙ МАНЕВР СССР ЩОДО АТОМОВИХ ДОСЛІДІВ

Женева. — Три західні атомові держави, учасники Женевської конференції в справі припинення всяких дальших штучних атомових вибухів, повели докладний розгляд несподіваного маневру Совєтів з минулої суботи. Всупереч дотеперішньому своєму становищу, яке не хотіло брати під увагу західніх арґуменів, що підземні вибухи не можуть бути контрольовані і тому треба вийняти їх з-під заборони, Совєти раптом виступили з „компромісом". Вони представили плян припинення всяких дальших штучних атомових вибухів, при чому надали свому проголошенню сенсаційно-драматичного характеру з очевидною пропаґандивною ціллю. Швидко потім, як в минулу п'ятницю делеґати на Женевській конференції в справі припинення атомових вибухів погодились перервати наради через кінець тижня до понеділка, голова совєтсько делеґації Семйон Царапкін звернувся до американського й англійського делеґатів з просьбою скликати нове засідання на суботу, бо він — мовляв — має прийти від совєтського уряду з дуже важливою заявою. Водночас Царапкін скликав на суботу власну пресову конференцію. Ото ж на 188-му з черги засіданні конференції, яка триває вже від 30 жовтня 1958 року, Царапкін відчитав отриманий з Москви такий новий проєкт договору: Москва приймає пропозицію през. Айзенгавера з 11 лютого ц р., щоб підписати договір про припинення штучних атомових вибухів в повітрі, на землі і під водою, зате вийняти з договору справу дрібних атомових вибухів під землею, що їх не можна стверджувати теперішніми апаратами. Совєти погоджуються на пропозицію, щоб всі три атомові держави повели спільні заходи для винайдення способу стверджувати також і найменші атомові вибухи під землею. Зате — у відрізненні від проєкту Айзенгавера — Совєти пропонують, щоб на час спільних старань науковців удосконалити підслухові апарати, атомові держави проголосили „мораторію" також і на підземні вибухи. Совєтський проєкт не ставить ніякого терміну для такої мораторії. Західні часописи признають, що ця совєтська пропозиція є деякою „концесією" для Заходу, особливо в сторону Англії, яка віддавна схилялась до такої концепції. Американський делеґат Джеймс Водсворт заявив, що совєтська пропозиція вимагає докладного розсліду. Державний секретар Гертер негайно нараджувався з своїм спеціяльним асистентом для справ роззброєння і атомової енергії, Філіппом Фарлісм. На найближчому засіданні Женевської конференції західні держави зажадають додаткових вияснень від большевиків: як вони уявляють собі спільні заходи науковців задля удосконалення підслухових апаратів; що буде, коли не вдастся їх удосконалити в швидкому часі; як довго має тривати мораторія і т. п. Всі коментатори погоджуються, що новий большевицький маневр має на увазі підготовити справу атомових дослідів на конференцію „на вершинах", щоб Хрущов міг виступити там, як „миротворець".

Ніксон підтримує ліберальні законопроєкти про будову шкіл і лікарську допомогу старшим

Вашингтон. — Віце - президент Ричард М. Ніксон шукає підтримки в республіканських конґресменів для злібералізування республіканського становища в справі федеральних видатків на будову шкільних будинків і в справі лікарської допомоги старшим особам. Але консервативні республіканські члени Конґресу противляться цим плянам Ніксона, бо вони не бажають того, щоб віце-президент складав занадто ліберальну плятформу для партії, хотячи тим способом виграти вибори, втягаючи партію в ліберальний курс. Консервативісти бояться, щоб Ніксон не підтримував подібного законопроєкту, який вніс конгресмен-демократ Ейм Дж. Форанд, який плянує збільшити вкладки до соціяльного забезпечення, щоб створити можливість давати безплатну лікарську і шпитальну опіку тим особам, які користають із пенсій соціяльного забезпечення. Республіканські консерватисти виступають і проти збільшення федеральної допомоги на будову шкіл, бо вважають, що будувати шкільні будинки — це обов'язок стейтових леґіслятур і міських самоуправ.

МекАртур перебув операцію передміхурової залози

Ню Йорк. — 19-го березня 80-річний генерал армії Даґлес МекАртур в шпиталі Ленокс Гілл з успіхом перебув операцію передміхурової залози (простати) і після операції почувався дуже добре. Він пішов до шпиталю ще 29-го січня, бо терпів на урологічну інфекцію, яку спричинила була обструкція в уринарному проводі. Стан його здоров'я перед операцією був серйозний, але не критичний, і операція не сталася внаслідок конечности, тільки тому, що лікарі ствердили перемогу организму над інфекцією і те, що генерал був сильним до того, що міг перебути операцію. Операція тривала 17 мінут, її перевів директор шпиталю д-р Джордж В. Слотер при асисті армійського хірурґа полковника д-ра Говарда А. Довна. На вислід операції чекала дружина генерала пані Джейн МекАртур.

В Ню Йорку відкрито виставку образів Олександра Климка

Ню Йорк. — У долішніх залях Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку відкрито в минулу неділю 20-го березня ц. р. виставку образів, як також деяких телевізійних і фільмових сценічних проєктів артиста-маляря Олександра Климка. Виставку відкрив коротким вступним словом голова ЛМКлюбу професор Сергій Литвененко, подавши в короткому нарисі деякі дані з життя і студій мистця. За свій великий образ „Бій під Крутами" А. Климко мусів втікати зі Львова за кордон. У Ню Йорку він працює, як мистець - декоратор у великих телевізійних компаніях. На виставці показано 42 образи, в тому лиш одна акверала, решта все олії. Вони різнородні тематикою: пейсажі, портрети, мисливські мотиви, обрядово - побутові теми, квіти. Архітектонічні рисунки та проєкти фільмових і телевізійних декорацій розвішені в окремій кімнаті. На відкритті виставки було приявних круґло 100 осіб. Зараз у першій годині продано 10 образів. Виставка відкрита до 3 квітня ц. р., по суботах від 8 - 10 веч. і в неділі від 1-ої по пол. до 8-ої веч.

Де Ґоль, всупереч конституції, відмовився скликати парлямент

Париж. — Всупереч букві нової французької конституції, президент Шарль де Ґоль заявив, що він не скличе надзвичайної сесії парляменту для обміркування сільсько-господарської ситуації, дарма 287 членів парляменту, отже більше як половина, зажадали такої сесії. Де Голь мотивує своє сtановище тим, що парляментар. посли діяли під натиском публічних демонстрацій французьких фармерів, отож нібито це порушує духа конституції. Далі, де Голь покликається на факт, що 26-го квітня всеодно парлямент має зійтись на звичайну сесію. Становище де Голя викликало критику збоку не тільки комуністів, але й консервативних партій, які в тій поведінці президента 5-ої Французької Республіки добачають його тенденцію захопити абсолютну владу з повним знехтуванням установи парляменту.

Передбачають холоднішу від нормальної темпаратуру в найближчих тижнях

Вашингтон. — Федеральне бюро погоди передбачає, що в найближчих тижнях, це значить від половини березня до половини квітня, буде в більшості стейтів ЗДА холодніша від нормальної демпература. Нормальна температура для цього періоду виносить для 4-ох районів. Ню Йорк —45.1; Шикаґо — 42.2; Денвер (Колорадо) — 42.1; Сан Франціско — 53.4 Фаренгайта. В центральних східніх стейтах буде температура нижче нормальної, в центральних стейтах кругом Кензасу буде температура набагато нижче від нормальної для того часу, а в північних і західніх стейтах буде температура майже нормальна. В південній і східній частині країни буде більше нормальних атмосферичних опадів, а в західніх менше.

ХОР „ДУМКА" ВІДЗНАЧИВ СВОЄ 10-РІЧЧЯ ЮВІЛЕЙНИМ КОНЦЕРТОМ В ТАВН ГОЛЛІ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Український Хор „Думка", який втішається славою одного з найкращих українських хорів у вільному світі, минулої суботи, 19-го березня, відзначив своє 10-річчя Ювілейним Концертом в славній Тавн Голл, яка по береги була виповнена розентузіязмованою публікою. Хор, що в повному теперішньому складі має 150 співачок і співаків відспівав: „Гимн Зевесові" з опери „Енеїда"; „Хор бранців" з поеми Гамалія' і „Хор запорожців" та Арію Тараса з опери „Тарас Бульба", все композиції М. Лисенка, а як солісти виступали тенор Є. Чорній і бас А. Добрянський. Дальше хор виконав Воробкевича-Людкевича — „Огні горять", соліст тенор І. Декайло; О. Нижанковського - Людкевича — „З окрушків", соліст бас А. Добрянський, та арію з опери „Норма" — В. Белліні - Недільського і „Інфлямнатус ет ассензус" — Г. Россіні із сольом Шарльотти Ордассі-Баранської, сопрано з Метрополітальної опери. Ця сама співачка відспівала В. Барвінського — „Ой ходить сон" і „Вечером у хаті" та арію з опери „Трубадур" — Дж. Верді, а разом із своїм чоловіком, басом Володимиром Баранським відспівала дует з „Трубадура". Хор у повному складі давніших і теперішніх співаків виконав: „Та болять ручки" — О. Кошиця і „Жнива" — Д. Котка. Концерт закінчено імпозантною кантатою Бориса Кукрика для чоловічого й мішаного хору — „Вибір гетьмана", перше виконання в Америці. Як соліст виступив В. Баранський, а на двох фортепіянах акомпаніювали піяністи Роман Стецура і Євгенія Чапельська. Фортепіяновий супровід до кантати скомпонував композитор - М. Фоменко, бо оригінальний пропав в 1939 році. Хором дириґував Л. Крушельницький, а фортепіяновий супровід був в руках піяніста Р. Стецури. Концерт „Думки" відмітив відповідною рецензією „Ню Йорк Таймс" з 21-го березня. В найближчу суботу, 26-го березня, „Думка" виступить з цим самим ювілейним концертом у Філаделфії, також у Тавн Голл о годині 8-ій ввечорі.

Филаделфійський Тризуб здобув нову блискучу перемогу

Филаделфія. — У четвертій рунді змагань за першенство ЗДА, що відбулися в неділю дня 20 березня ц. р., між филаделфійським Тризубом і футбольною командою Портуґіз із Нюарку, Тризуб здобув видатну перемогу, побоваючи Портуґіз у відношенні 9:0. До цього успіху причинився передусім тризубівець Михайло Нога, який сам один стрілив четверо воріт. Після цих змагань Портуґіз éліміновано і филаделфійський Тризуб здобув право змагатися у п'ятій рунді.

Того ж самого дня, як повідомляють із Ню Йорку, у змаганнях за мистецтво Німецько-американської футбольної Ліґи УСК, Ню Йорк здобув такі вислідu: УСК проти Гобокен — 5:1, УСК, резерва, проти Гобокен, резерви — 2:3, УСК „Б" проти Дойч Унгари „Б" — 1:0, УСК, юнаки „А" проти Пассейк, юнаків — 7:0, УСК, юнаки „Б" проти Лотишів, юнаків — 2:0, УСК, учні проти Айнтрахт учнів — 2:2, УСК, новаки, проти Мінерва, новаків — 2:1.

● На аукційному продажі в Лондоні продали 36.64-каратовий діямант неназваного за іменем „одного джентлмена" за 46,000 фунтів ($128,800). Купила одна ювілірська фірма. Водночас продано 44.83-каратовий сафір за 7,500 фунтів ($21,500).

Комуністи програли вибори на Цейльоні

Коломбо. — Цейлонський прем'єр Віянда Даганаяке дістав у суботнішніх парляментарних виборах прикру політичну й особливу поразку: не тільки його Демократична партія злетіла до ролі дрібної парляментарної групи але він сам втратив свій посольський мандат в користь кандидата з З'єдиненої національної партії, яка — за дотеперішнім підрахунком — дістала 50 мандатів. Партія Свободи, яка повстала з розколу в Національній партії, дістала 46 мандатів, а три ліві партії, включно з комуністами — 23 мандати. Федеральна партія, зложена з індійських поселенців, має 15 мандатів, — решта розбиті між менші ґрупи. Новий парлямент Цейльону буде складатися з 156-х послів, з яких 6-х призначає генеральний губернатор на пропозицію нового прем'єра. У виборах брало участь 900 кандидатів, в тому числі 18 жінок. Суперниками були 18 партій. Вибори пройшли — всупереч песимістичним вичікуванням — спокійно. Новий уряд, за коментарями до провізоричних вислідів — буде центро-правий. Прем'єром стане, мабуть, голова З'єдиненої національної партії, колишній прем'єр Сенанаяке. Комуністи, що зібралися перебрати владу програли на цілій лінії.

В АМЕРИЦІ

● Останній день побуту німецького канцлера Аденауера попсував враження канцлерові ц побуту у столиці, бо якась особа коло підпису Аденауера в книзі гостей в Крайовій Мистецькій Ґалерії закарлючками нарисувала два знаки свастики, що є символом ґітлеризму й націзму. Державний секретар Крістіян А. Гертер перепросив Аденауера і гостро осудив цей невідповідальний вчинок, бо Аденауер був противником Ґітлера і був навіть заарештований під час нацизму в Німеччині.

● Секретар рільництва Езра Тефт Бенсон на пресовій конференції і пізніше на телевізії заявив, що він буде підтримувати кандидатуру на президента віце - президента Ричарда М. Ніксона вже хоч би тому, що Ніксон є єдиним республіканським кандидатом. Бенсон не захоплюється Ніксоном, який не підтримує рільничої програми тепер. секр. рільництва, бо вона настроює фармерів проти республіканців.

● В Ню Йорку 21 квітня в бюрі при 201 Варік Стріт продаватимуть на публічній ліцитації велике число діямантів, вартости $956,000, всього 8,410 каратів, які були сконфісковані митними урядовцями різним контрабандистам в порті і на летовищах. Особи, що схочуть оглянути ці дорогоцінні камені, і брати участь в ліцитації, мусять наперед зложити кавцію в сумі 300 долярів.

● В Ню Йорку поліція заарештувала обманця Чарлза Ґреґорі Кеннона, який видавав по $10,000 місячно, живучи як маґнат, але гроші здобував на фальшиві чеки та різні підроблені документи. Виявилося, що він вже був кілька разів заарештований і суджений, а недавно втік із тюрми на Флориді, де сидів за пущення в рух фальшивого чека.

● В суботу 19 березня 34-членна делеґація Крайового Воєнного Коледжу виїхала в подорож по Европі і відвідає також і Москву попри такі інші европейські столиці: Париж, Льондон, Мадрид, Берлін, Беоґрад, Бонн (Німеччина) і Осльо (Норвеґія). Це перша візита Москви учнями воєнного коледжу. Очолює групу кадетів контр-адмірал Ричард Г. Філіпс.

Український хор „Думка" з Ню Йорку під управою Леонтія Крушельницького.

У СВІТІ

● У Лондоні почав у минулий четвер появлятись новий часопис - тижневик „Лондон-Амерікен", призначений передусім для американських читачів в Англії. Живе там постійно 110,000 американців, а пересічно 400,000 приїздять щорічно, як туристи, чи у відвідини. Видавці рахують теж на англійських читачів, зацікавлених американською тематикою та всебічними інформаціями про Америку.

● Йорданський король Гуссейн заявив, що він погоджується на плебісцит на прилученій до Йорданії частині Палестини, коли поділено її при постанні держави Ізраїлю. У плебісциті поставлено б запит замешкалим там арабам, чи вони волітють залишитись громадянами Йорданії, чи прихиляються до внесення през. Нассера, щоб з колишніх земель Палестини створити окрему державу, яка мала б претенсію до цілої території нинішнього Ізраїлю. Король Гуссейн обурений на Нассера, який нацьковує проти Йорданії арабських втікачів, що нібито Йорданія вдоволена з існування Ізраїлю, бо при поділі Палестини побільшила свою територію.

● Коли у південно - корейському парляменті офіційно проголошено поновний вибір 85-літнього Синґмана Рі на президента Республіки, 70 опозиційних послів із Демократичної партії встали й демонстраційно вийшли з залі, на знак протесту проти виборчих зловживань. Речник цієї партії назвав вибір президента Рі „актом грабунку". Демократи в Південній Кореї — також антикомуністи і приятелі Америки.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917, — authorized July 31, 1918.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Вибори й економіка

Коли й у давніших виборах в Америці люди менше цікавились програмами, а більше особами кандидатів, то в цьому році це специфічно американське явище ще більше западає в очі. В Англії, Франції, Німеччині, Італії, чи будь-якій іншій країні з давнім парламентарно - демократичним устроєм неможливо розмежувати кандидата й програму — кандидат наче символізує, наче персоніфікує собою програму. Мекміллен чи Гейтскелл, де Голь чи Молле, Аденауер чи Олленгауер — всюди таке протиставлення означає два світи, дві концепції, два виразно відмінні світогляди. Ніде поза Америкою неможливе було б таке, що ось, наприклад, Д. Д. Айзенгаверові президент Г. С. Труман пропонував кандидувати на президента від Демократичної партії, не знаючи навіть, що Айзенгавер — республіканець.

Не тільки сірий громадянин, але й не один професійний політик і журналист були б в клопоті, коли б вони мали чітко з'ясувати програмові розбіжності у підході Ніксона і Кеннеді до головних проблем внутрішньої і закордонної політики. Ці розбіжності безумовно є, але вони настільки невиразні, що годі сформулювати їх у с. перенно - пропагандивних гаслах. Ось, наприклад, з цілого комплексу закордонної і оборонно-військової політики чуємо тільки закиди потенціяльних демократичних кандидатів на адресу республіканської адміністрації, що вона обнизила престиж Америки за кордоном і що дозволено Совєтам вибити випередити Америку в деяких ділянках військової технології.

У призадумі, довкола яких проблем, а не осіб, буде вестися цьогорічна виборча кампанія, деякі американські коментатори приходять до висновку, що, мабуть, найважливішою проблемою будуть дві різні концепції економічного плянування. Відомо, що Д. Д. Айзенгавер обстоює ощадну державну політику із збалансованим бюджетом, як гарантом здорового доляра, з обмежуванням видатків із державної каси на публичні цілі (школи, шляхи, шпиталі і т. п.) і з перекиданням цих видатків на стейти та приватний капітал. Республіканське гасло „мир і добробут" означає в практиці — обережне ставлення до вимог секретаря трьох родів збройних сил і об'єднаних шефів штабу з постійною увагою на бюджетову рівновагу. Це гасло означає теж повну свободу приватній ініціятиві і приватному капіталові у використовуванні мирного часу та високої коньюнктури для щораз більшої продукції ужиткових предметів. Такому розумінню добробуту демократи протиставлять концепцію — використати добробут для більшої користи держави, а не окремих громадян, себто — для більших видатків на збройні сили й такі державні установи та підприємства, які підносять державний престиж в очах чужинців. Економічні теоретики демократів менше бояться інфляції, як республіканці, а ратунок для збалансування бюджету вбачають у вищих податках, що їх ніби дозволяє загальний добробут громадян.

Уже в найближчому часі виявиться, чи дійсно обидві партії вживатимуть в своїй виборчій кампанії економічних концепцій для приєднання виборців.

Геройство людей і нелюдяність режиму

Вирятування залогою американської авіоматки „Кірсардж" чотирьох совєтських вояків, що, загубившись із своєю баржею серед Тихого океану, пробули на ній 49 днів у незвичайних для людської видержливости умовах, відбилося широким відгомоном не тільки в американській, але і в совєтській пресі, яка на всі лади прославляє тепер героїзм цих „совєтських людей", „відважних і вірних синів совєтської батьківщини", „гордих вояків совєтської армії".

Совєтський уряд починає використовувати факт врятування цих совєтських вояків залогою американського корабля для пропагування дальшої коекзистенційної політики у взаєминах між ЗДА і СССР. У спеціяльній телеграмі, надісланій на руки президента Айзенгавера, Нікіта Хрущов висловив надію, що „благородний вчинок американських моряків і уважливе ставлення американської влади до врятованих причиняться до скріплення дружніх взаємин між обидвома країнами". Таке саме сподівання висловив совєтський міністер оборони Маліновський, дякуючи секретареві оборони ЗДА Гейтсові за „зичливе й уважливе ставлення американських моряків до врятуваних ними совєтських вояків".

Геройський подвиг і видержливість врятованих совєтських вояків гідні не тільки уваги, але й респекту. Зазнавши аварії біля Курильських островів, ці вояки були занесені бурею на простори Тихого океану і перебули на своїй баржі з мінімальною кількістю харчів і питва сорок дев'ять діб, „живлячись" під кінець своїх блукань лідошками воякового взуття і п'ючи збирану ними дощову воду. Врятовано їх виснаженими докраю, але духово не зламаних. Для українців в Україні і поза нею геройська поведінка цих вояків може бути приводом до гордости, бо, крім вірменина й сибіряка, в залозі тої баржі було два українці — Анатоль Крючковський із Турбова, Вінницької области, і Пелип Поплавський із Чемерівець, Хмельницької области.

У зв'язку з цим треба ствердити нелюдяне відношення совєтського командування до цих людей. Як виходить із комунікатів преси, совєтська військова влада не започаткувала ніяких розшуків, не вжила ніяких заходів для врятування вояків, захоплених бурею. На них поставлено просто хрестик, а родинам їх вислано офіційне повідомлення, що такий і такий „пропав безвісти під час штору на морі". Тепер же, після того, як їх врятували американці, совєтське командування і совєтська преса прославляють їх героїзм. Нелюдяність і диявольська забріханість большевицького режиму справді таки безприкладні.

Аргументи в користь СКВУ

СКВУ — це з практичних міркувань скорочена до початкових літер назва плянованого тепер Світового Конгресу Вільних Українців, ініціятиву скликання якого відновив Шостий Конгрес Українців Канади в липні минулого року і потребу якого визнали представники Комітету Українців Канади і Українського Конгресового Комітету Америки на спільних нарадах в лютому цього року. Деякі події останніх тижнів цілком потверджують таку потребу.

Для прикладу навести б дві головні справи, що відносяться до українських переселенців у двох західньо - европейських країнах. Маємо на думці акцію англійської адміністраційної влади, що „справляє" подану в урядових документах українську національність на окупаційно - державну приналежність, та інтернування ряду громадян українського роду французьким урядом у зв'язку із заповідженими відвідинами совєтського диктатора Нікіти Хрущова.

Очевидно, що українці в обидвох тих країнах та їх організації і репрезентації роблять всі можливі в обставинах заходи, щоб протиставитись тим дискримінаційним заходам їхньої влади. Також українські репрезентації в інших країнах, зокрема в ЗДА і Канаді, забрали в цій справі голос відповідним шляхом. Але немає сумніву, що в таких випадках голос СКВУ, власне голос покликаного ним до життя секретаріяту чи подібної репрезентації, мав би величезне значення. Можна б на це навести деякі приклади хочби з виступів Світового Конгресу Жидів у подібних справах.

„Підручні майстри партії"

Совєтських письменників Сталін називав „інженерами людських душ". Хрущов, який не любить оздоблювати своїх висловів східньою орнаментикою, совєтських письменників назвав попросту „підручними майстрами партії". Так воно зрозуміліше і більше відповідає правді. А письменники не ображаються, що вони в партії під рукою, напохваті.

У новій совєтській клясі т. зв. трудової інтелігенції письменники найбільше упривілейована і заразом найбільш обмежена в своїй творчості група. Інженер, конструюючи машину, чи пляную чи будівлю, може і мусить фантазувати. Але для письменника, для якого фантазія, здавалося б, мала бути головним інструментом, — дуже небезпечна річ, на якій легко занапастити всю письменницьку кар'єру. Натомість має письменник совєтського соціялізму — який дає йому готові відповіді й розв'язки на всі проблеми. Тож, мабуть, в клясифікації груп інтелігентної праці совєтському письменникові найбільше пасувала б назва „підручного оброблювача людських душ".

Письменники в Совєтському Союзі чи не найкраще під матеріяльним оглядом забезпечені люди. Звичайно, письменники „з ім'ям", „визнані" чи нак апробовані, які своїми фальшивими дійсне життя книжками доказали партії свою відданість. Їх не здивуєш найкращої марки автом, розкішною „дачею" - літніском, многоцифровим банківським контом. Про „буржуазні звички" деяких корифеїв совєтської літератури, про їхні гучні бенкети, скандальні родинні історії кружляють серед населення СССР дивовижні чутки. Очевидно, все це непокоїть офіційні чинники, яким належить дбати про „високу честь" тих людей, що мають повчати мільйони читачів, як будувати комунізм. Зокрема, затурбувалися в Москві тепер т. зв. Літературного Фонду, до якого присмокталися останніми роками сотні „майстрів пера", витягаючи з того живлющого джерела мільйони народних рублів у вигляді безповоротних позичок.

На що тему пишуть московські „Ізвєстія": з 2 грудня минулого року таке: „Радянська держава взяла на себе піклування про матеріяльне і правове становище творчих працівників. Особливо наочно це видно на прикладі Літературного Фонду. Тільки за 1955 - 58 роки прибуток Літфонду становив 237 мільйонів 500 тисяч рублів. Цими коштами побудовано й устатковано кілька домів творчости, центральний дім літераторів у Москві, поліклініку, понад 800 мешкань. Видано численні допомоги. 2,650 літераторів одержали творчі відрядження, 4,200 осіб — одноразову матеріяльну допомогу. За останні чотири роки прибутки Літфонду зросли більше як на 8 мільйонів рублів. Тільки цього року він витратить 62 мільйони рублів . . ."

Як подають „Ізвєстія", з коштів Літературного Фонду сотки письменників рік-у-рік відпочивають і лікуються в різного роду курортах. Наступного року для них відкриють окремі поліклініки в Києві, Баку, Менську, Єревані, Алма-Аті. Для дітей і внуків письменників створено по всіх більших містах ясла і дитячі садки. Направду, Москва дбає про своїх підручних майстрів!

Але всього того ще мало. Як пишуть „Ізвєстія", на допомогу молодим письменникам Фонд витратив 3,500,000 рублів. А бували випадки, коли цей Фонд тричі на рік видавав допомогу тим самим літераторам, що дістають ще й державну стипендію. Коли письменник їде десь „збирати матеріяли" для своєї нової книжки, Фонд виплачує йому не по 26, як звичайному совєтському службовцеві, а по 50 рублів „дієти". То дарма, що замість збирати матеріяли відбуває він туристичну прогулянку.

Щоб забезпечити „підручним партії" найкращі умовини праці, збудовано кілька років тому 15 „домів творчости", які обернулися тепер в „доми відпочинку", бо приїздять до них письменники не писати, а відпочивати. Тільки минулого року на дотацію цим „домам творчости" витрачено понад 4 мільйони рублів. Коштом Літературного Фонду створено 25 письменницьких клюбів, на які витрачено понад 15 мільйонів рублів.

Сотні письменників мають свої власні „дачі". Деякі орендують їх у Літфонду. На 47 дач у Переделкіно під Москвою (де мешкає також автор „Доктора Живаго" Пастернак) орендованих письменниками, витрачається з Літфонду на ремонт щороку 500,000 рублів.

Для нових письменницьких дач Літфонд закупив 10 гектарів землі за 500,000 рублів. Та ось уже минуло кілька років, але на тій землі нічого не будується. Чому? Бо один з корифеїв не бажає, щоб коло його дачі поселилися сусіди. Він — індивідуаліст і про щастя совєтського громадянина жити в колективі тільки пише в своїх книжках.

Заборгованість по позичках, зроблених у Літфонді, сягає 3,500,000 рублів. Борги ці безнадійні, бо вихто позичок не сплачує. Що більше, боржники дістають нові позички, і таким чином стають хронічними боржниками.

Треба ще додати, що Літературний Фонд твориться не з вкладок письменників, як то практикується в цілому світі, а в основному з відчислень із державної книжкової продукції, тобто є державним фондом. Гонорари письменників, неспівмірно великі у відношенні до платень робітників інших професій, обкладаються мінімальними податками. А колись сталінські, а тепер ленінські нагороди за літературні твори — то є високі дари Кремлю, які, поза їх матеріяльною вартістю, вводять нагороджених у коло найвищих вибранців.

Для совєтської літератури, яка є наскрізь партійною, потрібні численні, випробувані кадри письменників - пропагандистів високого рівня. На їх оплати Москва не скупиться народними грішми!

В. С-ко

Український Народний Союз — це суто демократична українська братська організація. Стати її членом, — це не тільки забезпечити себе і ваших рідних матеріяльно, це значить бути співвласником його надбань і вибирати, чи бути вибраним в його керівні органи

НА ТЕМИ ДНЯ

Критика і „самокритика" московського радіо

До курйозів совєтського побуту, а то й цілої системи совєтського державного ладу, нелегко можна зачислити недавні „домашні порахунки" поміж Московським Радіо (для місцевого вжитку - засягу) і органом компартії, всесильною і всевідущою московською „Правдою".

Почалося з того, що цей часопис гостро скритикував центральну адміністрацію Московського Радіо за те, що воно отримує кожного року „приблизно півмільйона листів від слухачів з різними домаганнями, також мистецького характеру, але ці листи здебільша остаються без відповіді".

Замість цього живого контакту зі слухачами, пише „Правда", слухачів годують „монотонним читанням текстів, штучними й безбарвними звітами, а щодо музичної програми, то вона часто навіть дратує слухачів . . . Дуже мало конкретних і живих фактів з місцевого побуту подає радіо своїм слухачам. Натомість мусять вони слухати про маловартісні речі, які зовсім їх не цікавлять". „Правда" вимагає, щоб совєтське радіо якнайбільше надавало виступів артистів високої кляси, визначних виконавців програм, також громадсько - політичних діячів.

З черги цей офіційний орган партії запитує з своєї московської „посестри": яких же заходів треба вжити, щоб мільйони слухачів перебували в тісному й широкому контакті з радіовою студією і спікером. І сам же дає величмудре повчення: „Слухач мусить відчути, що подасться йому щось нове, важливе, фактичне; треба старатися, щоб найновіші звідомлення і події дня учили й підносили інтелектуально слухача".

Яка ж була реакція Московського Радіо, як боронило воно „канонічних" форм і методу трансляцій упиркої маси? Ця державна установа слухняно й смиренно повторила за „Правдою" всі свої „прогріхи" перед суспільством, без одного словечка у свою оборону! Людині західнього типу не може вміститися в голові така низька, сервілістична форма совєтської „самокритики".

Після того наступило деяке „покращання" популярних програм цього радіо, яке у формі („штучною за „Правдою") „повної правди про вищість соціялістичної системи над капіталістичною, почало викривати фальш імперіялістичної пропаганди". Також збільшено кількість „інтересних" звідомлень про найновіші постанови компартії, репортажі з подорожей Хрущова і його соратників по далеких країнах, поза брамами червоного царства . . .

Значить, замість задовольнити домагання занудьжених радіослухачів, указом всесильної Правди" ще більше підсилено совєтську пропаганду. В такій „демократичній" і „доброзичливій критиці" дано ясну й недвозначну „догану" також слухачам, щоб широко не рипали дверима до „гнилого Заходу" та його культурно - мистецьких екстраваганцій.

І. Л.

НАС ВИВЕЗЛИ ПЕРЕД ПРИЇЗДОМ ХРУЩОВА

ВІД РЕДАКЦІЇ: Рішення французького уряду „запросити віддалитися" з Парижа на Корсику „запідозрених в антикомунізмі" емігрантів із Східньої Европи, щоб в той спосіб забезпечитись перед непередбаченими виступами під час очікуваних відвідин совєтського диктатора Хрущова, викликало широкий відгомін та багато протестів як у Франції, так і закордоном. Про загальне зінтересування тією справою може посвідчити, між іншим, і те, що телевізійна інформаційна служба СіБіЕС в неділю 20-го березня вночі, і в понеділок, 21-го березня вранці, передавала спеціяльний репортаж із побуту інтернованих на Корсиці, ставлячи інтернованим: чехові, хорватові, полякові і українці Тамарі Грицюк, що є головою Української Студентської Громади в Парижі та яка в 1950-му році „віддалилась з України", той сам запит: чи вони вбили б Хрущова під час його відвідин у Франції. Усі заперечили. Паризький кореспондент „Свободи" О. Д-енко оминув вивозу, виїхавши сам „на відпустку" в Альпи. Натомість між вивезеними є відомий діяч ред. Олександер Войків, репортаж якого на ці теми, надрукований в останньому числі канадійського „Нового Шляху", із деякими скороченнями нижче передруковуємо.

Корсика, Франція. — 20-го лютого прийшов до мене на контролю інспектор паризької поліції. Стало ясним, що це — підготова до візиду на Корсику. Загальні припущення наше було, що десь коло 10-11 березня нас заарештують. Мою дружину я попросив, щоб валізка була готовою на 5-го березня, а тим часом вони прийшли вже 3-го вранці. Треба було на швидку руку пакуватися і збиратись. У Франції прийнято, що, у випадку арештування, завжди приходять два інспектори або жандарми. Ніколи арештів не проводить поліція „порядку". Тому, що це вже моє четверте з черги арештування, моя дружина успіла призвичаїтися і навіть приймати це, як щось нормальне в нашому житті.

— Ви думаєте, що мій чоловік є ще небезпечним революціонером? — питає вона одного інспектора.

— Пані! В кожному віці можна доконати злочину, — відповідає на поставлене питання інспектор.

— Шкода, — втручаюсь і я в розмову і водночас одягаюся. — А я так хотів піти повітати Нікіту Хрущова, цього ката України.

— Тому ми й беремо вас, щоб ви його не могли зробити.

— Але ж бо Франція матиме великі видатки. Можна було це зробити десь 10-11 березня.

— Ви до того часу напевно були б втекли!

Саджають нас у велике заґратоване авто і возять від комісаріяту до комісаріяту, де зґортають інших заарештованих і завозять всіх до поліційних казарм. Як виявилось пізніше, вся паризька поліція була змобілізована вже 2-го березня вночі і щойно над ранком одержала наказ проводити арештування. В казармах застаємо інж. Созонтова, кол. голову Виконного Органу, інж. Аркадія Жуковського, інж. Коваленка, Любомир Гузар, Володимир Лазовінський зі мною. Привозять також до казарм українку, голову Української Студентської Громади Тамару Грицюк. Привозять ред. Романа Голіяна. Його поява між нами викликає загальний сміх. Усіх заарештованих українців більше як 100.

— Відколи УНДО попало між революціонерів? Ми мусимо запротестувати і домагатися нашого звільнення, якщо вже УНДО зараховують до революціонерів.

Ред. Голіян відгризається:

— Треба вам знати, що УНДО найбільш небезпечне для москалів.

А ось впихають до маленької неопаленої залі також проф. Шумовського.

Знову загальний сміх.

— Вас міністерство хліборобства не врятувало?..

Від нас відібрали наші карти ідентичности. Дали підписати кожному три примірники документа, на підставі якого нас повідомляють, кожного окремо, що „маючи на увазі їхню небезпеку краю, ви є видалені з Франції. Беручи на увагу, що вас не можна видалити до іншої країни, на підставі розпорядження міністерства внутрішніх справ вам призначається місце примусового перебування, куди ви будете спроваджені". На самому долі цього документа написано: „Прочитав і схвалив власноручним підписом".

Ось і кпини над людиною: — „схвалив"! Хто добровільно схвалює своє арештування і своє запроторення! Але вас ніхто не питає. Підпишіть і мовчіть, а то ще наб'ють.

Уже напередодні нашого арештування паризька преса робила натяки, що будуть арештовані мадяри, поляки, чехи, югослави, ну і „білі москалі". Про українців ніякої згадки. Це наших заарештованих хвилює. Видно, французи не хочуть робити прикрости Хрущову нашою національною назвою.

Перед від'їздом на летовище нас розподілили на малі групи. До нас причіплюються — хорвати, білоруси, козаки. Поляки тримаються осторонь. Москалів усі ігнорують.

Знову везуть нас поліційними автами. Попереду і позаду поліція на мотоциклах. На летовищі втискають нас до літака через „прохідний коридор", створений поліцією. В літаку дають нам паризькі часописи, в яких подано широкі інформації про наші арештування, і знову без згадки про українців. Так і видно, що це робиться за вказівками згори. Я звертаюся до „отесс", показую їй інформацію в „Фіґаро".

— Пане! — відповідає вона. — Але ж ви тут ні при чому! Ми незалежні від держави, ми — приватна компанія, нам держава платить і ми вас веземо.

— Я вас ні в чому не обвинувачую. Але як ви думаєте — приїжджає вождь світової революції, найбільш небезпечний революціонер і його треба охороняти від справжніх революціонерів. Ось, як була тут англійська королева, ніяких арештувань не було. Як приїздив през. Айзенгавер також ніхто не був заарештований.

На летовищі в Аджаксіо, на Корсиці, нас вітає префект і підкреслює, що ми не є заарештовані, а якраз навпаки — ми є його гістьми і повинні почувати себе вільними людьми!

Всі сміються.

— Ми, українці, — кажу префектові, — хочемо піти вклонитися перед пам'ятником Наполеона, цього великого корсиканця.

— Це зможете зробити в поворотній дорозі, — завважує префект. — Тепер вас завезуть до ваших готелів.

Завезли нашу групу за 120 кілометрів від Аджаксіо, в якусь діру, де'є заледве кілька домів. Найближча пошта 6 кілометрів. Ніякої залізниці, ніяких автобусів. З трьох сторін гори, з четвертої море... Спробуй втікати. А ще відібрали карти ідентичности і нас постійно пильнують комісар із „Сюрте насіональ" та два жандарми.

Приїжджають до нас по інформації журналісти, фотографи, репортери, — між ними голова грузинського уряду Ціницзе, якому напевно вже 70-тка стукнула. В такому ж віці і колишній литовський амбасадор у Берні (Швайцарія).. Між нами також хорватський монах і хорватський священик. Відправляли в неділю двічі Службу Божу, одну для слов'ян, себто українців, поляків і хорватів, другу для мадяр. Наші православні були на католицькій Службі Божій. Але москаль не прийшов, збойкотував.

Службу Божу відправляли на веранді одного готелю, бо тут ніякої церкви немає.

Характеристично ще підкреслити, що між заарештованими немає ані одного жида. Є між нами навіть еспанці, китайці, корейці, але ні одного жида.

Писав колись Андре Мальро про де Голя: „Коли треба робити велике діло, він заходиться ловити рибу на гачок!" Таке саме й наше, але нас до цього примушують, запроторивши туди, до чорт добраніч каже. Хай живе свобода!

Французькі комуністи вже дають даром білети на залізницю всім тим, які хочуть їхати до Парижу вітати Хрущова.

(„Новий Шлях", Вінніпеґ)

Проф. д-р Н. Полонська-Василенко

СЕРГІЙ ОЛЕКСАНДРОВИЧ ЄФРЕМОВ

(У 30-ліття процесу СВУ)

(7)

Група академіків, серед них А. Кримський, Л. Яснопольський, Є. Вотчал, К. Воблий, М. Кащенко, М. Василенко, О. Новицький, О. Фомін, О. Корчак - Чепурківський, О. Малиновський та інші, обговорювали справу Єфремова, вирішили звернутися до президента Заболотного з проханням, щоб він виступив в його обороні проти безпідставних наклепів та інсинуацій в пресі. Ніхто, аргументували вони свою заяву, не має права таврувати особу, поки не буде доведений її злочин. Вести переговори доручено М. Василенкові. Вибір припав на нього потому, що всі пам'ятали, як за п'ять років перед тим вся Академія одноцушно виступала в обороні його перед совєтською владою, навіть після судового вироку.

Мій чоловік, офіційно звернувшись до президента Заболотного в імені групи академіків, пригадав ті умови, які поставлено рік тому і які він без вагань прийняв. Тепер настав час показати, з ким він хоче бути, з академіками, які одноголосно обрали його, чи з партією. Молодий ентузіяст - лікар Заболотний в 90-их роках, офіруючи науці життям, ковтав бацилі чуми та холери — заради експерименту. Уславлений професор Заболотний, президент Академії Наук, не наважився сказати слова в обороні свого товариша: він боявся, що це пошкодить його кар'єрі. Він категорично відмовився боронити Єфремова. Василенко вийшов з кабінету, не подавши йому руки. Академія 1924 року була громадсько - національним центром України, і ті, що підписували заяви про звільнення академіка, що готові були взяти його на поруки — і серед них Єфремов — знали, що виконують свій громадський обов'язок. Академія 1929 року швидкими темпами йшла до перетворення на звичайну совєтську установу, покірну камертонові партії.

Настала весна 1929 року. Не пригадую, за яких обставин Єфремов сказав мені, що дуже хвилюється: його племінниця Наталя Павлушкова пішла до товаришки — і не повернулася додому. Щось сталося з нею. То був час, коли дуже часто арештували молодь, студентів, але здебільшого звільняли за кілька днів. Ми мали постійні зв'язки з Лук'янівською в'язницею, з БУПР'ом — будинком примусової праці, як називали тоді тюрму большевики. З 1924 року там перебував брат мого чоловіка, видатний співробітник газети „Киевская Мысль", за Тимчасового уряду — комісар Києва, співробітник ВУАН. Засуджений у 1924 році по „Центру Дій", він відбував свою кару в Лук'янівській в'язниці, де всі в'язні повинні були працювати. Працював і він. Два роки пробув він на медичному факультеті (він закінчив правничий) і помогав у праці тюремного лікаря, спочатку як фельдшером, а за совєтською термінологією — лікпомом, лікарським помічником. Ця праця дала йому у в'язниці широкі знайомства, зокрема завдяки тому, що серед лікарів мав він чимало знайомих ще „з волі". Коли я прийшла до нього на побачення, він розповів мені все, що знав про Павлушкову, яку з в'язниці ГПУ перевели до БУПР-у, з проханням передати все це Сергієві Олександровичеві. Після того тижня, ідучи на побачення до Констянтина Прокоповича, заходила я до Єфремова. Діставала від нього доручення — що передати Павлушковій, про що спитати шваґра, а після побачення знов ішла на Гоголівську з останніми новинами з в'язниці. Я не знала, які ланки мала мережа мого шваґра, він був досвідчений конспіратор, бо мав досвід багатьох років, проведених ще в царських в'язницях та на засланнях. Тож я й не розпитувала про те, чого він не казав. Вже тут, на еміґрації, трохи відкрилися мені ці кінці в минулім: сусідкою Єфремова по „Одинецькій" була велика його приятелька, учасниця процесу „Центру Дій".

Тим часом число заарештованих зростало. Ще тяжко було зрозуміти зв'язок між ними, але було видно, що ГПУ готує великий процес. Інформації мого шваґра робилися все змістовнішими, все з більшим інтересом сприймав їх Сергій Олександрович. У розмовах зі мною він часто висловлював жаль, що арештовані так багато розповідають слідчим; часи декабристів уже минули, казав він, тепер треба говорити якнайменше. Одного разу, на початку липня, Єфремов не прийняв мене: через двері він сказав, що заарештовано В. Ф. Дурдуківського, що був близький йому.

Для нього стало ясним, що черга — за ним. Мені пригадується, я бачила його після арешту Дурдуківського лише один раз. Він був дуже сумний, схвильований. Казав про масу арештованих, які матимуть „другорядне значення. „З них, — казав він, — будується піраміда, а вершком її — я". Він був переконаний, що дні його пораховані. Більше я його не бачила.

Мені розповідали про героїчну поведінку Єфремова під час слідства. Він заявив, що винний він один і бере на себе відповідальність за всіх, бо лише довір'я до нього притягло в організацію ці всі його підсудних.

В пам'яті моїй на все життя залишився світлий образ Сергія Олександровича Єфремова, незламного патріота, великого гуманіста, шляхетного й твердого лицаря, „сумління України", який віддав своє життя за її волю.

(Кінець)

Василь Мудрий

УКРАЇНСЬКА ПОЛІТЕХНІКА НА ЧУЖИНІ

(Українська Господарська Академія в ЧСР (1922—1935)", Ню Йорк, 1959, ст. 248).

Під кінець 1959 р. вийшла з друку цінна українська книга пі дназвою „Українська Господарська Академія в ЧСР (1922—1935)". На американсько - українському книжковому ринку це своєрідна несподіванка. Вже своїм зовнішнім виглядом робить вона присмне враження. Про її видання подбали абсольвенти „Українньської Господарської Академії" в Подєбрадах (ЧСР) і нюйоркський „Український Технічно-Господарський Інститут", як своєрідний спадкоємець світлих традицій „Української Господарської Академії в Подєбрадах" на тутешньому ґрунті.

Це тільки перший том праці про цю славетну колись високу політехнічну школу, що обіймає період від її заснування у 1922 р. аж до 1935 р. Про дальший, складний етап життя тієї високої школи на чужині буде мова в другому томі.

На зміст першого тому складаються стисло подані дані про заснування „Української Господарської Академії в Подєбрадах", про її організацію, про пляни навчання, про початкові труднощі та надзвичайні її досяги в скорому часі. Одним із головних ініціяторів Академії був тодішній голова „Українського Громадського Комітету в Чехословаччині" в Празі, покійний Микита Шаповал. Він мав поважний вплив не тільки на підготову й формування Академії, але й на початковий добір професорських сил. По році Академія унезалежнила себе від Українського Громадського Комітету.

Багато цікавого матеріялу про початки й перші роки праці Академії находимо в опублікованих в цій книзі спогадах проф. Б. Мартоса.

Першим ректором Академії був проф. Іван Шовгенів, високої кляси науковець та спеціяліст у справах водного господарства. Другим ректором був проф. Борис Іваницький, спеціяліст від лісового господарства. Незвичайно цінним є автобіографічний нарис Б. Іваницького, опублікований у книзі. Проф. Б. Іваницький був, як відомо, першим головою Української Національної Ради, утвореної у західній Німеччині. Третім з черги ректором був проф. Сергій Тимошенко, відомий український архітект.

Українська Господарська Академія в Подєбрадах мала три факультети: агрономічно-лісовий, інженерний і економічно - кооперативний. Кожний факультет ділився на відділи відповідно до стисло означених фахів. В Академії на всіх факультетах і їх відділах викладало разом 35 професорів, 19 доцентів, 23 лектори і 23 асистенти. Студії тривали чотири роки. Крім вище поданого числа українських викладачів в Академії викладало ще 26 чеських спеціялістів, що були професорами чеських високих шкіл. За час свого існування Академія мала — 126 викладачів, а в цьому українців було 97 (з Наддніпрянщини 81, з Галичини і Кубані по 8), москвин 1, жидів 2, а чехів 26.

До студентів ставили в Академії великі вимоги. Отримати диплом не було легко. Ще важче було отримати докторат. Хоч студенти були перепрацьовані, то все ж находили ще час на працю в своїх організаціях, плекали спорт, мали свій хор та оркестру. Для кандидатів на студентів були при Академії матуральні курси, для тих, що хоч мали середню школу, але не мали матури.

У книзі поданий список студентів Академії, що її покінчили та отримали дипломи. На всіх факультетах покінчило студії 559 студентів. З того на агрономічному відділі — 125, на лісовому — 92, на хемічно - технічному — 58, на гідротехнічному — 117, а на економічно - кооперативному факультеті — 167. Між дипломованими абсольвентами Академії було і кілька білорусинів.

Крім названих вже друкованих у цій публікації спогадів Б. Мартоса та автобіографії Б. Іваницького є там ще фрагменти спогадів О. Коваленка, Б. Лисянського, Т. Петрова, М. Єреміїва і вийом з ювілейної промови з 1947 р. Евгена Маланюка, дипломованого інженера - гідротехніка цієї політехніки. У книзі найдете також фотографії професорів, абсольвентів Академії, а попри те групи студентів у ляборatоріях, при практичних вправах на вільному повітрі, а накінець і репродукції карикатур із гумористичного журналу, що його видавали студенти Академії.

Українська Господарська Академія в Подєбрадах була величезним досягом тодішньої української політичної еміграції. Вже сам факт, що вона дала 559-ти студентам, переважно бувшим воякам української армії на еміграції високу фахову освіту, є в нашій історії неповторним. Коли Академії вдалося таку велику ролю відограти і свою велику наукову й педагогічну місію сповнити, то не треба забувати, що без допомоги Чехії з доби Т. Масарика ледви, чи це було б можливе.

При Академії весь час діяла термінілогічна комісія для устійнювання технічної номенклятури. Цю комісію очолював світлої пам'яті Евген Чикаленко. При Академії був окремий фонд для наукових стипендистів, що теж вийшов на добро українській науці. Академія видала багато наукових підручників, а ще більше наукових праць своїх професорів. Усе це подане у подробицях у цій справно зредаґованій книзі.

НАСЕЛЕННЯ ПІДТРИМУЄ ЗАКОНОПРОЄКТ ФОРАНДА

Вашингтон. — Конгресмен-демократ із малого стейту Ровд Айленд Ейм Дж. Форанд став славним по цілій країні, бо населення ЗДА висилає масово листи, в яких підтримує законопроєкт цього конгресмена в справі безплатного лікарського і шпитального лікування тих осіб, які користають із пенсій соціяльного забезпечення. Конгресмен ФФоранд пропонує, щоб і працедавці і затруднені платили збільшені внески до соціяльного забезпечення, щоб пізніше, відійшовши на емеритуру, могли користати на кошт цього забезпечення з лікарського і шпитального лікування.

Увага! РОЧЕСТЕР, Н. Й.! Увага!

В неділю, 27-го березня 1960 р.

в год. 6:00 вечером

в залі УКРАЇНСЬКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО КЛЮБУ

— відбудеться —

АКАДЕМІЯ

в честь

Тараса Шевченка

В програмі беруть участь:

Український Національний ХОР та АНСАМБЛЬ СПІВАКІВ з Торонта, під мист. керівництвом І. ЯРОШЕВИЧА.

Виставлена буде II дія з опери „КАТЕРИНА" — муз. Аркаса.

Відділ Українського Конґресового Комітету в Рочестері, Н. Й.

ВИЙШЛА З ДРУКУ БАГАТО ІЛЮСТРОВАНА КНИГА

Олекси Повстенка

КАТЕДРА СВ. СОФІЇ У КИЄВІ

Видання УВАН

В 336 ілюстраціях показано мистецьку велич катедри св. Софії, її архітектуру, мозаїку, фрески і всю оздобу.

В тексті вміщено історію Катедри від початку до наших часів.

Книга великого альбомного формату, 472 ст. на найкращому крейдяному папері — тексти англійською й українською мовами.

Ціна $12.50.

Замовляти:

"SVOBODA", 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Праця Осередку НТШ у Вашингтоні

Осередок НТШ в Вашинґтоні засновано 16-го листопада 1957 року на зборах дійсних членів НТШ під головуванням голови НТШ в ЗДА проф. Р. Смаль - Стоцького Тоді ж таки обрано Управу Осередку в складі проф. П. Ковалева (ґолова) і проф. Ю. Старосольського (секретар). Осередок поставив собі основне завдання — централізувати наукову працю членів НТШ, що перебувають на терені Вашинґтону та його околиць, та уряджувати відповідні наукові засідання та наукові конференції.

За той час Осередок НТШ разом з Групою УВАН відбув три наукові Шевченківські Конференції з науковими рефератами членів НТШ. П. Ковалів: „Шевченко та його поема „Катерина", „Значення Шевченка в розвитку української літературної мови", „Світогляд Шевченка"; Ю. Старосольський „Мистецтво в житті Шевченка"; М. Томоруґ „Шевченко і західньослов'янські літератури".

Крім того, на окремих наукових засіданнях були прочитані такі наукові реферати: П. Ковалів „Система голосних фонем в українській мові", Ю. Старосольський „Протизлочинне право", Р. Смаль-Стоцький" „Й. С. П. де Радіюс, незнаний передвісник порівняльного слов'янського літературознавства". Реферат проф. Р. Смаль-Стоцький пізніше опубліковано як число 6 „Доповідей" НТШ, за апробацією дійсних членів НТШ П. Ковалева та Г. Лужницького. Провадиться підготовча праця до опублікування інших рефератів у наступних числах „Доповідей".

Члени Вашинґтонського Осередку НТШ працюють далі над запляннованою науковою тематикою, друкуючи або готуючи до друку свої праці. Так, напр., уже закінчена друком і незабаром появиться в світ праця П. Ковалева „Основи формування української мови", як 168 том „Записок" НТШ. Той же автор готує до друку нову працю „Слов'янські фонеми", що має охопити собою системи фонем в їх історичному розвитку в усіх слов'янських мовах і зокрема в українській мові. Ю. Старосольський працює над темами „Природа злочину в міжнародному праві" та „Нове совєтське карне право" (різні аспекти проблеми вини і кари). П. Оришкевич друкує в „Перемиському Альманасі" статтю „Українці Засяння" з додатком оригінальної „Етнографічної карти Засяння", працює над темою „Картографія на Україні".

На 1960 рік уже запляновані наукові засідання і конференції, зокрема на травень плянується наукова конференція, присвячена пам'яті Митрополита Андрея Шептицького, згідно з загальним пляном НТШ. Цього року праця у Вашинґтонському Осередку значно поширюється, особливо зважаючи на готування до відзначення в наступному році 100-річчя з дня смерти Т. Шевченка. Плянується відповідна праця серед українських студентів, що вчаться в вищих школах Вашинґтону, а також вживається заходів, щоб до 100-х роковин Шевченка повісити в Вібліотеці Конґресу портрет Шевченка рядом з іншими видатними поетами і письменниками світу.

П. Ковалів

6-та Січова Стрілецька Дивізія відзначила своє 40-річчя в Боффало, Н. Й.

Два дні відбувалося в Боффало урочисте відзначування 40-річчя з часу організації та бойових дій на фронтах українських Визвольних Змагань 6-ої Січової Стрілецької Дивізії Армії УНР під командуванням ген. Марка Безручка й нач. штабу, — полк. Всеволода Змієнка.

Це та сама Дивізія, що виховала в своїх лавах 359 героїв Базару, що на боротьбу з нею Москва примушена була кидати найдобірніші свої військові сили, між іншими й кінноту армію Будьонного; це та сама Дивізія, що завдяки її героїчній боротьбі під Замостям з незчисленними червоними з'єднаннями, наші сусіди поляки записали до історії своєї боротьби з Москвою відоме „чудо на Віслі".

Живі свідки й учасники бойових дій славної 6-ої Дивізії, полковник Володимир Герасименко та ген. штабу полковник Петро Самутин очолювали ювілейний Комітет, і вони ж керували церемонією святкування.

27 лютого в укр. православній церкві настоятель о. протоієрей Іван Крестюк відслужив панахиду за вояків 6-ої Січової Дивізії, що життя свої склали на вівтар Батьківщини, а в неділю 28 лютого відбулося посвячення в тій же церкві нового прапора Дивізії, бо бойовий прапор її ще року 1924 було передано до музею НТШ у Львові, а звідти його, звичайно, кудись вивезли з усім архівом Дивізії москалі.

Увечорі того самого дня відбулося святкування та передача організованій українській молоді нового прапора Дивізії, виготовленого коштом однорічника 6 кінного полку Дивізії ім. кошового отамана Костя Гордієнка, п. Андрія Негребецького. Вишивали й гаптували прапор пані Марія Квасницька та Ольга Негребецька.

Вечір відкрив полк. В. Герасименко коротким словом, і якому бриніла радість особиста та молитовна подяка Господеві, що дав старому воякові дожити до цього урочистого дня, коли прапор Дивізії передасться в надійні руки української молоді.

Полковник П. Самутин склав символічний рапорт перед тінями організаторів і командирів Дивізії — ген. Безручка й полк. Змієнка, що їхні удекоровані портрети височіли на сцені церковної залі.

Між іншим, полк. Самутин сказав: „У боротьбі за кращу долю нашого народу, за нашу державу, ви випили гірку чашу до дна, але залишились вірними кличеві Дивізії: „Україна! Честь і чесність!" Сьогодні ми передаємо наш прапор, ми передаємо наші кличі нашому молодому поколінню, що хилить свої прапори перед вашими тінями разом із нами. Ми певні, ми віримо в те, що ваша посвята, ваша любов до України глибоко западуть у серця нашої молоді — нашої віри і нашої надії! Ми глибоко віримо, що це молоде подолíння довершить розпочате вами і нами діло. Повстане велика українська держава!"

Прапора прилюдно передано представникам ОДУМ-у, ПЛАСТ-у і СУМА, що з своїми прапорами струнко стояли на сцені.

На день свята надійшло 36 привітань з усіх кінців світу. День 40-річчя 6-ої Січової Дивізії вітали: президент УНР в екзилі д-р Ст. Витвицький, п. Марія Лівицька, архиєпископ Мстислав, голова ВО УНР п. Микола Лівицький, генерали армії УНР: Ол. Удовиченко, А. Вовк, Ол. Загродський, П. Шандрук, Мик. Капустянський, Мик. Садовський, Ром. Дашкевич, Мих. Крат, полковники: Ів. Стасенко, А. Кмета, Йос. Мандзенко, Бор. Барвінський, Михайло П., Мик. Шрамченко, В. Чабанівський, Об'єднання б. вояків українців в Америці, в Англії, майор Мик. Витинський і старшини та стрільці, по всьому світі розсіяні.

Живим словом вітали 47 промовців, між ними представники АПАВН, ООЧУС, СУМА, Т-ва сприяння УНР, Пласту, Пластприяту, Братства 1-ої Дивізії, УКК — Боффало, УРС, УНДС, представники кубанських козаків, представник синьожупанників, два письменники, багато ветеранів — учасників визвольних змагань і учасників бойових дій Дивізії.

Присутня на святі донька нач. штабу 6-ої Січової Дивізії, сл. п. Всеволода Змієнка, пані Галина Змієнкова - Синишина поділилася з присутніми своїми думками з приводу героїчної боротьби Дивізії з кіннотою Будьонного під Замостям і про „чудо на Віслі" — звідки воно „пішло єсть . . ."

Свято закінчив зворушливим словом на тему про соборність та молитвою б. хорунжий 6-ої Січової Стрілецької Дивізії, протоієрей о. Володимир Пилипець.

У всіх одержаних привітаннях і в живих виступах звучала непохитна вірність ідеям, за які боролась 6-та Січова Дивізія, та віра в те, що незабаром настане час, коли Дивізія відбуде парад на Софійському майдані у вільному Києві, в навіки Вільній Україні.

Ол. Воронин

Читайте щоденник „Свободу"

„НЕЗАБУДЬКИ"

Нова, багатоілюстрована збірка віршів для молоді

Іванни САВИЦЬКОЇ

Вірші з тематикою:

- ПАТРІОТИЧНОЮ
- РЕЛІГІЙНОЮ
- ВЕСНЯНОЮ
- ЛІТНЬОЮ ОСІННЮ
- та ЗИМОВОЮ

Прекрасне видання

в твердій оправі: $ 2.50
брошуроване: $ 2.00

SVOBODA
81-83 Grand Street
JERSEY CITY, N. J.

Діти Рідної Школи в Дітройті, Міш. — Тарасові Шевченкові

Школа Українознавства Кружка „Рідної Школи" при церкві св. Івана Хрестителя влаштувала 6-го березня в Народному Домі свято в честь Тараса Шевченка — Пророка. Школа працює тільки один день в тижні, тому треба було зужити трохи часу поза нормальним навчанням для праці над програмою. Програма була добре зложена і, як на дитячі сили, добре виконана. На вступі спів американського, а на закінчення українського гимну „Заповіт" — співав шкільний хор при супроводі фортепіяну і оркестри, був виконаний так, що створив теплий контакт між виконавцями й публікою. Двр. І. Білоус у вступному слові вказав на труднощі у провадженні нашої молоді на тутешнім терені і на цілі, які повинні стояти перед її очима. „Ми хочемо, щоб наша молодь була релігійна, щоб вона любила свою українську церкву, щоб плекала гарні церковні і світські традиції, наші діти повинні любити прибрану нами нову батьківщину за добра, яких ми тут зазнаємо, але ми хочемо також, щоб серця нашої молоді мали багато тепла і любови для нашої поневоленої України, ми бажаємо, щоб наша молодь була високо моральна, працьовита, бажала великого, шляхетного. Де повинна наша молодь шукати примірів, джерел, з яких могла б повними руками черпати силу, дороговкази, в своїм молодім житті? Ціле життя і творчість Тараса —, то великий дороговказ для наших дітей — говорив бесідник. Доповідь Р. Стефанюка була добра змістом, коротка і виголошена гарною дикцією. Вона зробила корисне враження. Були збірні деклямації першої, другої і третьої кляси, солісти Л. Смолій — скрипка, М. Крамарчук — піяно. Л. Базюк — пісня „По діброві вітер віє". Б. Блюй деклямував „Мені тринадцятий минало", а В. Крупяк і І. Яворівський „Розрита могила". Гарно випала інсценізація „Великий льох" у виконанні учениць У. Варивода, К. Копач і К. Козяр. Твір був опанований пам'ятево і добре виголошений. Шкільний хор співав „Думи мої" і „Садок вишневий" з оркестрою. Фортепіяновий супровід вели учениці М. Терлецька, У. Варивода і А. Лопатик. Родичі і публіка оцінила вагу виховання молоді і важність у вихованні імпрез, бо зібралися численно на святі, а молодих виконавців нагородили теплом і радістю.

Програму свята вів проф. І. Сточанський, який вложив багато праці в підготові його.

І. Б.

Виховні труднощі української матері

Це основна тема Семінаря, який провадить в шести окремих лекціях Централя Союзу Українок Америки та Виховна Комісія СФУЖО у Филаделфії.

Вже після проведення трьох лекцій можна зробити деякі підсумки. Основне — це зацікавлення матерей та бабунь насвітленням основних проблем та труднощів виховання. Треба ствердити, що ці проблеми існують і хвилюють матерей. І вони шукають засобів розв'язати їх та покращати виховні методи. Це найкраще видно з дискусії. І цікаво, що немає в загальному співпраці батьків із школою, бо слідні взаємні обвинувачення батьків і педагогів — деколи навіть далекі від тематики самої лекції.

Дотепер опрацьовано такі теми:

1. Виховний ідеал української матері — проф. Марія Стратієнко.
2. Що таке виховання — проф. В. Лотоцький.
3. Виховні труднощі кожного віку — д-р Стефанія Бережницька.
4. Формування характеру і складові частини особовости — д-р Марія Струтинська.
5. Національне виховання: Дві мови — дві культури — проф. Софія Дорошенко.
6. Почуття меншевартости української дитини і цілість виховних засобів — проф. Оксана Генґало.

Ще слідують три лекції на теми:

1. Релігійне виховання — д-р Петро Ісаїв.
2. Матеріялістичний світогляд молодого покоління і ідеалістичні первні української духовости — проф. Іван Коровицький.
3. Українська родина — основна клітина нації. Роля матері в родині — проф. Ганна Білинська.
4. Зарібкова праця матері.
5. Збереження здоров'я. Алькоголізм і боротьба з ним — д-р В. Гіль.

Лекції тривають 15—25 хвилин. Кожна дискусія 2—3 години.

Сподіваємося численної участи матерей.

К. Г.

Увага! Студенти!

ПОЇЗДКА НА СВІТОВИЙ КОНҐРЕС УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА ДО ЕВРОПИ

В закликах Управи СУСТА в справі поїздки українського студентства Америки й Канади до Европи, які появилися в днях 20 лютого і 8 березня в „Свободі", через недогляд Управи, не було виразно зазначено, що в згаданій поїздці можуть брати участь лише студенти, які є членами Союзу Українських Студентських Товариств Америки і Союзу Українських Студентів Канади. Виясняємо, що звертаючись до студентства, ми мали на думці студентів, які є членами вище зазначених студентських організацій, себто тих студентів, які належать до студентських Клюбів, Громад чи Товариств, що входять в систему СУСТА та СУСК-у.

Управа СУСТА

● **Канцлер Аденауер** гостро скартав групу західньо - німецьких промисловців, які під час останнього Міжнародного ярмарку в Ляйпціґу у Східній Німеччині так „браталися" з комуно - німецькими верховодами, що ці останні використали це для своєї політичної пропаґанди.

● **Давід Бен Гуріон** приїхав з Америки до Англії та мав двогодинну розмову з прем'єром Мекмілленом і міністром закордонних справ Селвином Ллойдом. Потім на обіді були приявні також лідери опозиційної Партії Праці й Ліберальної партії. Арабські студенти пікетували летовище з таблицями: „Не хочемо другого Суезу" та „Нема зброї для жидів". В комунікаті уряду сказано, що Бен Гуріон приїхав „приватно".

ПОДЯКА

В дні 10-го лютого 1960 року відійшов від нас до Вітця Небесного,
Наш Незабутній ЧОЛОВІК і Найдорожчий
БАТЬКО, ДІДУСЬ і БРАТ,

бл. п. Іван ОЖІЇВСЬКИЙ

Трьох священиків при престолі й ціла церква вщерть переповнена вірними, були доказом цієї величної Богослужби похоронної, а заразом виразом правдивої зичливости й жалю для Покійного. Чисельний загал Парохіян своїх і чужих прийшли вчинити послідню прислугу для Покійного.

Цією дорогою складаємо найглибшу подяку, в першій мірі Високопреподобному Отцеві парохові Маркові Гілеві за відслуження Божественної Літургії в дні Похорону, за зворушливу проповідь надгробну в церкві, за відправу Панахиди і за правдиве співчуття серця, що було виявлене нам усім в часі тяжкого болю наших сердець за Покійним. Щиро дякуємо Високопреподобним Отцям Дмитрові й Петрові Лаптутам, Ч. Ізб., що поспішили сюди з Нюарку й своєю участю ласкавою в Божественній Літургії й в похоронних відправах, піднесли велич хвилі.

Щиросердечно дякуємо теж д-рові Зиновієві Гілеві, що відірвався від щоденних пильних зайнять і вів провід у жалобному співі. Дякуємо щиро також усім Співакам за ласкаву участь в співі.

Щиро дякуємо теж усім Сусідам, Приятелям та Знайомим за участь в похоронних Богослужбах і за виявлення нам правдивого співчуття у хвилинах нашого великого горя й смутку. Щиро дякуємо за числені Божественні Літургії, по намірені Покійного.

Усіх, кого ми згадали й кого згадати ми не всилі, хай Всевишній зволить нагородити найвищим добром. Хай благородні християнські серця і Вас, Дорогі, не забудуть в дні Вашого найбільшого горя.

У великому смутку:

дружина Покійного — АННА
сини — СТЕПАН і РОМАН
синові — ПАВЛИНА й СОФІЯ з внуками Покійного
брати — МИХАЙЛО й СТЕПАН в Америці
брат і сестри в краю — ВАСИЛЬ, АННА і ЮСТИНА

Мазепинська Виставка у Вашингтоні, Д. К.

На запрошення Об'єднання Українців у Вашинґтоні проф. В. Січинський загостив до нашої громади, щоб дати змогу оглянути Мазепинську Виставку.

Виставка з доби гетьмана І. Мазепи відбувалася в Конфедерат Голл 14 лютого від години 12-ої до 5-ої вечора. Виставкою цікавилися всі ті, що могли прибути, хоч Вашинґтон з його сусідніми містечками навістив великий сніг.

Проф. В. Січинський відвідувачам уділював свої автографи на книжці, яку видав під назвою „Іван Мазепа — людина і меценат".

Після виставки слідувала академія в честь гетьмана Івана Мазепи. Академію відкрив інженер В. Сім'янцев, голова Об'єднання Українців у Вашинґтоні. Американський національний гимн на фортепіяні відіграв проф. М. Недзведський, а потім слідувала доповідь проф. В. Січинського. Доповідач цікаво говорив про гетьмана І. Мазепу, навівши багато прикладів, як чужинці ставилися до його особи та як глибоко його оцінювали.

По доповіді проф. М. Недзведський відограв на фортепіяні свою власну композицію „Вступ-Прелюд" і „Ільпенсорозо" Ф. Ліста.

Відомий нашій громаді з попередніх виступів інженер Ю. Ясінський бездоганно продеклямував „Псалом" сорок третій" Т. Шевченка. Тоді проф. М. Недзведський на фортепіяні відіграв композицію С. Людкевича „За тебе Україно". Академія закінчилася українським національним гимном, який відіграв на фортепіяні проф. М. Недзведський.

По Академії влаштувано зустріч проф. В. Січинського з громадянством за чашкою чаю.

Дві доповіді.

Заходами Об'єднання Українців у Вашинґтоні до нашої громади завітали з доповідями д-р Ярослав Пеленський та п. Євген Стахів 21-го лютого в залі Конфедерат вони доповідали. Інж. В. Сім'янцев, голова ОУВ, покликав до почесної президії д-ра О. Антоновича, маґістра К. Варварова та панну С. Таморут. Д-р О. Антонович представив присутнім д-ра Я. Пеленського та п. Євгена Стахова. Д-р Пеленський доповідав на тему „Проблема УРСР в українській визвольній політиці".

З черги доповідав п. Євген Стахів, який ділився своїми думками про свою минулорічну поїздку поза залізну куртину. Його тема „Край та еміграція". Ця доповідь була цікавою. Доповідач закликав тутешню громаду, щоб вона допомагала українцям в Польщі одежею, грішми і харчами.

Після доповідей відбулася дискусія, в якій брало участь багато осіб.

Мирон О. Пилипець

● З Білого Дому повідомили, що президент Айзенгавер відвідає Португалію, коли вертатиметься з конференції на вершинах в Парижі, яка починається 16-го травня. Президент буде гостем португальського президента Амеріка Родріґеса Томаса.

До уваги ЛІКАРІВ і ЛІКАРІВ-ДЕНТИСТІВ

ГОЛОВНА УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА в АМЕРИЦІ

взиває всіх лікарів і лікарів-дентистів ЗДА і Канади, членів і не-членів УЛТА — негайно надіслати докладно виповнені анкети, які розіслано 16-им числом Лікарського ВІСНИКА, на слідуючу адресу:

R. W. SOCHYNSKY, M. D.
20 Prospect Park W.
Brooklyn 15, N. Y.

Матеріяли, зібрані через анкети, необхідні для підготовки ЛІКАРСЬКОГО З'ЇЗДУ, з нагоди 10-ліття УЛТА, що відбудеться 28-го і 29-го ТРАВНЯ ц. р. в Торонті (Канада).

Коли б хтось не мав такої анкети, можна її дістати від Управи Відділу УЛТА на даному терені або безпосередньо від Головної Управи.

При цій нагоді повідомляємо, що адреса Головної Управи УЛТА і Відділу Метрополії Ню Йорк від тепер — слідуюча:

AMERICAN UKRAINIAN MEDICAL SOCIETY
2 East 79th Street
New York 21, N. Y.

ГОЛОВНА УПРАВА УЛТА

Тількищо появилась

У ВИДАВНИЦТВІ „СВОБОДА"

нова повість

ІВАНА СМОЛІЯ:

„У ЗЕЛЕНОМУ ПІДГІР'Ї"

Чергування і суперечности любови з ненавистю, чесноти з нікчемністю, краси з огидністю, найшляхетніших людських поривів із зрадою, життя із смертю — вічний процес людського життя. Вони є темою і цієї нової повісти Івана Смолія. Коли змова найбільш кровожадних в історії диктаторів Гітлера і Сталіна в 1939-му році викликала другу світову війну, то вже від гуку перших її пострілів задрижали й почали валитися державні кордони і системи, відкриваючи шлях до найбільш бурхливої, насиченої несподіванками зустрічі двох суперечних світів: східнього і західнього. Перша така зустріч відбулася на західних українських землях, і на її тлі, в обрамуванні незрівняних своєю красою українських Карпат, автор, розвиваючи акцію повісти, вправною рукою мистця малює хвилюючі образи найглибших людських переживань та колізій. Це — перший мистецький реалістичний твір про зустріч таких двох, ворожою рукою поділених рідних, українських світів з їхніми суперечностями і пристрастями, що розпалюються довкола одвічних людських прагнень: правди і волі. Глибокі проблеми життя і боротьби у грізній восиній добі і перемога добра та краси, представлені мистецькими образами в цій книжці, дадуть справжню насолоду і принесуть безсумнівну користь кожному, хто її прочитає.

Книжка має 190 сторінок друку та в мистецькій кольоровій обкладинці.

Ціна — $ 2.50

Замовляти у В-ві:

"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

Друкарня „Свободи"
— пошукує —
ФАХОВОГО
СКЛАДАЧА — (лінотипіста)
Голоситись до
Адміністрації „СВОБОДИ"
телефоном або особисто:
83 Grand Street — Jersey City, N. J.
HE 4-0287

● ПРАЦЯ ●
● HELP WANTED FEMALE ●

BUILDING SERVICE MATRONS
до нічного прибирання, у великих модерних бюрових будинках в Мангеттені. Початкова платня $1.47 на годину, по одному місяцеві підвишка до $1.57. Від 6-ої веч. до 12-ої ночі, від понеділка до п'ятниці. Якщо не масте досвіду в чищенні, навчимо. Всі користі — шпиталь, операції, забезпечення на життя, пенсія й вакації.
Голоситись щоденно від 10:30 ранку. Принесіть це оголошення до:
So. 20 East 27th Street
NEW YORK CITY

● КАРТКИ — КНИЖКИ ●

ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ
з писанками і релігійні)
15 штук — $1.00
З Вашим прізвищем
12 штук — $1.00
Пересилка моя.
A. JANUSHEWSKY
849 N. Winchester Avenue
Chicago 22, Illinois

● MISCELLANEOUS ●

ЛІКИ
ЦЕ НАЙБІЛЬШ КОРИСНИЙ ДАРУНОК ДО КРАЮ!
Висилаємо до Европи.
20% ЗНИЖКИ
Гарантія доставн. — Мито оплачується тут.
Висилаємо
ЛЕТУНСЬКОЮ ПОШТОЮ.
Rimifon, Penicillin, Streptomycin, Glucose, Cycloserine, Vitamins — Igrapyrin, Orinase (diabetes), Urodan.
Спеціялісти европейських рецепт полагодять Ваші рецепти точно.
Европейські плоскі термометри.
СПЕЦІЯЛЬНІ ПАЧКИ
для хворих на туберкульозу, артретизм, ревматизм, для диабетиків, з високим тисненням крови і т. д.
Говоримо всіми мовами.
Пишіть або телефонуйте:
B. FELDMAN PHARMACY
111 Ave. "A" & 7th Street
NEW YORK CITY
Tel: OR 7-5980
Спеціяльно: При замовленні поштою або особисто, залучіть вирізок цього оголошення, а одержите на вищезгадані ліки й всі інші 20% знижки, яку з огляду на велике замовлення покупців — продовжуємо.

Студійна (Каледжова) Грамота Українського Народного Союзу запевнить вашим дітям високі студії, а з ними краще й багатіше життя! Не зволікайте зі забезпеченням ваших дітей!

Найновіше видання „Нашим Дітям" ОПДЛ — прекрасний ПОДАРУНОК при всяких нагодах.
БАБУНИНІ КАЗКИ
Т. БІЛЕЦЬКОЇ
ДЛЯ ДІТЕЙ КОЖНОГО ВІКУ,
з численними, в тому повнокольоровими, ілюстраціями М. Левицького.
Книжка ця здобула виїмково численні і прихильні рецензії преси і втішається великим успіхом, не тільки в малих і юних, але й дорослих читачів. — Ціна тільки $1.50, у твердому переплеті $2.00. — Замовляти:
„СВОБОДА"
81-83 Grand Street — Jersey City 3, N. J., USA

В нашій книгарні
МОЖНА НАБУТИ ТАКІ КНИЖКИ:

	опр.	неопр.
ЗАЙЦЕВ Павло:		
ЖИТТЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА. 1955	$5.50	$5.00
ЗБІРКА УКРАЇНСЬКИХ НОВЕЛЬ. 1955	$2.50	$2.00
ЛЕПКИЙ Богдан:		
МАЗЕПА. Повість 1955	$3.00	$2.50
МАЛАНЮК Євген:		
ПОЕЗІЇ. 1954	$3.00	$2.00
ОБІРВАНІ СТРУНИ. Антологія поезії поляглих, розстріляних, замучених і засланих в рр. 1920-1945. 1955	$3.50	$3.00
СІЧИНСЬКИЙ Володимир:		
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА. Том І.	$6.00	
Том ІІ.	$8.00	
ФРАНКО Іван:		
ВИБІР ІЗ ТВОРІВ. 1956	$3.50	$3.00
ЯНОВСЬКИЙ Юрій:		
МАЙСТЕР КОРАБЛЯ. Роман 1954	$2.50	$2.00

Належність просимо слати ЧЕКАМИ або ПОШТОВИМИ ПЕРЕКАЗАМИ:
"Svoboda"
P. O. Box 346 Jersey City, N. J.

Нова українська платівка

Фірма Супер Рекордінг Компані випустила у продаж платівку з творами українських композиторів. На одній стороні пісні і романси К. Стеценка, Б. Лятошинського, Я. Степового та інших; на другій — твори для фортепіяна: Пісня та Прелюдія Л. Ревуцького, Пастораль та Прелюдія В. Барвінського, дві композиції В. Косенка та концертний Вальс В. Грудина.

Виконавці: Ія Мацюк (ліричне сопрано) та Євген Маслюк (піяніст). Обкладинка платівки має портрети виконавців та біографічні дані про композиторів. Вона гарно і добре технічно зроблена і має різноманітний репертуар, вміло розташований за принципом певних контрастів.

Обидва виконавці серйозно та художньо опрацювали музичні твори і показали гарний зразок камерного виконання, як у „сольо", так і в „ансамблі".

Платівка зроблена за системою „лонг плеінг" і має між кожною композицією певну перерву („доріжку"), що дає можливість слухати по бажанню ту композицію, яку хочете.

Коштує вона 4 доляри і 95 центів. Її можна замовити поштою — адреса:

Ukrainian Masters Series Club
2639 N. Moody Avenue
CHICAGO 39, Ill.

Професор Володимир Грудин

ГРАМАТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
—: зладив :—
ОЛЕКСАНДЕР ПАНЕНКО
Це підручник для середніх шкіл і для самоосвіти.
— Ціна $2.00 —
Замовляйте у:
"SVOBODA"
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

ХОЧЕТЕ ЗНАТИ,
як жевріла іскра української свідомости в другій половині минулого віку і як народжувалася та сила, яка збудувала Українську Державу, — то читайте:
„СПОГАДИ"
ЄВГЕНА ЧИКАЛЕНКА
Цю велику на 504 ст. книгу читається немов цікаву повість.
Ціна тільки $3.50
Замовляти в:
"SVOBODA"
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

З Наукових Конференцій УВАН у ЗДА

Доповідь мґр. Костя В. Варварова „Українська революція в документах державного департаменту ЗДА".

На засіданні „Комісії УВАН у ЗДА для дослідів над пореволюційною Україною і Совєтським Союзом" в кінці 1959 року Кость Варварів доповів про „Українську революцію в документах державного департаменту ЗДА", що була продовженням його доповіді „Українська революція в дебатах і документах Конґресу ЗДА". Ці доповіді виявляють важливий матеріял першоджерельної документації ще майже не досліженого питання про те, який відгомін залишила Українська Національна Революція в державних документах американського Конґресу і Уряду.

Доповідач зазначив, коли дебати і записки Конґресу відбивали тодішню прилюдну опінію, раз прихильну, раз ні, на події на Україні в рр. 1917-1920, то документи Державного Департаменту в цьому питанні виявляють послідовну неґативну офіційну політику уряду. На підставі документів, що їх подав доповідач, він робить висновок, що причиною такої сале політики не була необізнанність чи непоінформованість з місць. Наведені документи - телеграми меморандуми і рапорти від дипломатичних представників та місій в різних місцях Сходу Европи вказують, що більшість цих інформацій доволі вірно насвітлювали дійсний стан, що був на теренах колишньої Російської Імперії.

К. Варварів навів також багато прикладів протиріч між поодинокими звітодавцями. На його думку такий стан речей пояснюється можливо тим, що існувала неприхована боротьба різних людей з різними поглядами. Так напр., на початкові 1917 року, крім дипломатичного корпусу американської амбасади в Петрограді та консулярних представників у Москві, Одесі та ін. містах колишньої Російської Імперії, був цілий ряд напів дипломатичних та харитативних місій, як Комісія для збирання першоджерельних інформацій на чолі з Руутом, Комітет публічної інформації на чолі з Крільом і Є. Сіссоном, Місія Червоного Хреста на чолі з В. Б. Томпсоном, Місія УМКА на чолі з Дейвісом, які часто виходили поза рамки свого покликання. Кожна з цих місій на свою руку інформувала своїх „власть імущих" у Вашинґтоні та висловлювала різнородні рекомендації для американської політики на Сході Европи. Відсутність власної позитивної політики у відношенні до історичних подій, що швидко розвивалися на землях колишньої російської імперії, віра в „демократичні сили великого російського народу", яку так дбайливо прищеплювали із всіх сторін російські кола та проросійські слов'янофіли, а також відсутність координації і почуття відповідальности з боку згаданих місій та їх спонзорів, були причиною того, що державний департамент майже увесь час відставав від тогочасного стану міжнародних подій, що відбувалися на Сході Европи.

Доповідач зазначив, що на думку тодішніх „власть імущих" з державного департаменту, в тих обставинах, що існували на Сході Европи, було приверження рівноваги сил, в якій „великий російський народ" мав відігравати велику ролю. Підтвердження такої лінії доповідач бачить в Шостому Пункті Чотирнадцяти точок Вільсона, проголошених в січні 1918 року. З документів видно, що інші члени „Великого Союзу" — Франція та Англія вели окрему політику на Сході Европи, принаймні деякий час. Цікавим є документ, що кидає нове світло на існування таємної угоди між Парижем і Лондоном про поділ сфер впливів в Европейській частині колишньої Російської Імперії: угода ця була ще перед заключенням Берестейського миру. Згідно з цією угодою головну ролю в українській справі віддавалось Франції, яка мала невтралізувати австро - німецькі впливи на Україні та не допустити до заключення сепаратного миру між Україною і Центральними Державами. Інший документ вказує, що Україна була предметом окремої конференції між лордом Робертом Сесілем, лордом Мілнером і французькими представниками в Парижі 26 грудня 1917 року. В документі сказано, що обі сторони „. . . вповні здають собі справу з того, що рух на Україні проти Петрограду є спричинений радше різницею поглядів на засадничі внутрішні питання (перебудови) Російської держави", а ніж бажанням чи небажанням продовжувати війну проти Німеччини.

К. Варварів навів ще декілька докумєнтів американського амбасадора в Петрограді — Франсіса. Так напр. в документі 9 січня 1918 року Франсіс звітував Лансінґові про відвідини французького амбасадора в Петрограді, який йому заявив, що Франція хоче визнати Україну, та що його уряд „звернувся до урядів Англії та Італії, дораджуючи одночасне спільне визнання України трьома Союзниками". Цікаво, що Франсіс додає від себе в кінці звіту: „я є схильний рекомендувати одночасне визнання Фінляндії, України, Сибіру і можливо Донських козаків та Совєтів, останніх як дефакто уряд Петрограду, Москви і околиць". Подібну опінію висловив також шарже-д'фер ЗДА в Данії Грант - Шміт в телеграмі до державного департаменту 14 січня 1918 року. Він звертав увагу на те, що не вдержуючи безпосередніх зв'язків з большевиками в Росії, з Фінляндією і Україною та „іншими сепаратистичними рухами", Альянти тим самим залишають там вільну руку австро - німецьким чинникам, які провадять свої пляни без перешкод. Тому він радить урядові ЗДА вступити в безпосередні зносини з цими урядами.

Доповідач зазначив, що наведені документи, зокрема меморандуми, акредитованих у Вашинґтоні французького і британського амбасадорів, до державного департаменту вказують, що ще до кінця січня 1918 року ці альянти робили навіть певний натиск на уряд ЗДА в напрямі визнання України і нав'язання з нею дефакто безпосередніх відносин. Одначе ставлення державного департаменту залишилось теж саме: „наш уряд уважно досліджує це питання, але під цю пору ще не вирішив питання визнання сепаратних урядів в Росії . . .". Таке становище тоді займав американський уряд не тільки до України, але і до національних стремлінь балтійських народів, Грузії, Айзербайджану та інших народів колишньої російської імперії. Винятком були вірмени, самостійність яких визнали ЗДА, але це, на думку доповідача, був лише політичний маневр, скерований проти одного з членів Центральних держав — Туреччини.

Доповідач зазначив, що твереза оцінка є важлива. Вона дає нам зрозуміти, що маємо справу не з якоюсь українофобською американською політикою, як декому це здається, а з старою, домінуючою в політиці аксіомою — „ворог мого ворога є моїм приятелем, тоді коли ворог мого приятеля є одночасно моїм ворогом". На доказ такої політики уряду ЗДА доповідач привів декларацію державного секретаря Кольби з 10 вересня 1920 року, яку вважає найбільше важливим і остаточним виявом тодішньої офіційної політики ЗДА в справі національного питання в колишній російській імперії, а в тому і в українській справі. Найгострішим опонентом цієї декларації американського уряду став совєтський комісар зовнішніх справ — Чичерин, який став в обороні . . . „основних людських і національних справ грузинів, айзербайджанців, лотишів, литовців, естонців, українців".

Після доповіді відбулася жвава дискусія, учасники висловили подяку доповідачеві за старанно зібраний та опрацьований матеріял і висловили побажання, щоб ці матеріяли були опубліковані.

З.

В книгарні „СВОБОДИ" можна набути:

В. СТЕЦЮК:	
ІСТОРИЧНО-ПОРІВНЯЛЬНА ГРАМАТИКА ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ. Том І-ІІ, Мюнхен, 1950-1955. Ціна	$10.00
Едвард ЖАРСЬКИЙ:	
ПРИРОДА УКРАЇНИ — Підручник для шкіл українознавства. Ціна	$2.20

Належність просимо слати чеками або поштовими переказами.
"Svoboda"
P. O. Box 346 Jersey City 3, N. J.

ЧІЯНҐ КАЙ-ШЕК НА АМЕРИКАНСЬКОМУ ПІДВОДНОМУ ЧОВНІ

Президент вільного Китаю з осідком на Формозі маршал Чіянґ Кай-шек впродовж чотирьох годин перебував глибоко під поверхнею моря на американському підводному човні, цікавлячись всіми технічними подробицями цього новітнього корабля. На світлині бачимо китайського маршала, смертельного ворога комуністів, як він дивиться через перископ.

В Ню Йорку відбувся великий вечір еспаномовної літератури

Ню Йорк. — Нюйоркська група молодих українських поетів - модерністів влаштувала в неділю дня 20-го березня у великій залі Народного Дому великий вечір еспаномовної літератури. Цікаву інформативну доповідь про видатніших репрезентантів еспанської і південно - американської літератури, зокрема поезії, прочитала молода поетка Женя Васильківська і з черги рецитатори і поети Володимир Лисяк, Микола Герус і Юрій Тарнавський читали твори еспанських і південно - американських поетів у перекладах Жені Васильківської, Богдана Бойчука і Юрія Тарнавського на українську мову. Були прочитані переклади поезій Міґуеля де Унамуно, Антонія Мачада, Вісента Александре, Рамона Хіменеза, Рафаеля Альберті, Октавія Паз (Мехіко), Євгенія Фльоріта (Куба), Пабля Неруди(Чіле) і Федеріка Ґарсія Льорки.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських

▶ НОВЕ ВИДАННЯ:
ПОВНИЙ УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ СЛОВНИК
К. АНДРУСИШИНА і Я. КРЕТА.
1163 стор. — 95,000 слів і 35,000 фраз і зворотів.
ЦІНА: $12.50
Замовляти:
"SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Платон СТАСЮК
„В НОВОМУ СВІТІ"
(СПОМИНИ І ДУМКИ БІЗНЕСМЕНА)
ЦІНА:
В оправі $2.00
В брошурі $1.50
Замовляти:
Svoboda
P. O. Box 346 Jersey City 3, N. J.

НОВА КНИГА
У ВИДАННІ УНСОЮЗУ!
д-ра Кларенса А. МЕННІНҐА
„ГЕТЬМАН УКРАЇНИ ІВАН МАЗЕПА"
КНИГА В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ,
МАЄ 234 СТОРІНОК
ТА ОХОПЛЮЄ ЦІЛЕ ЖИТТЯ ВЕЛИКОГО ГЕТЬМАНА.
Ціна — $3.50
Замовлення слати:
"SVOBODA", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

Збори Українсько-Американського Горожанського Клюбу в Коговзі, Н. Й. 18—23

28 лютого 1960 року відбулися загальні збори одної з найстарших українських організацій на терені Америки — Українського Американського Горожанського Клюбу в з Коговзі. По вислуханню звітів, діловій дискусії та уділенню абсолюторії уступаючій управі вибрано новий провід в такому складі: інж. Р. Ракочий — голова, М. Назарко — містоголова, С. Сияк — касир, М. Гаврон — фінанс. секр., Я. Білас — рек. секр., інж. Р. Галькевич і М. Апостол — Контрольна Комісія.

На інавґураційному бенкеті, що відбувся у вечірніх годинах з участю понад 200 осіб, були присутні місцевий парох о. д-р П. Івахів, майор міста — А. Сенспрі та місцевий лідер демократичної партії — В. Девсон. Вони з признанням висловлювались про діяльність українcької громади в Коговзі.

Головним бесідником вечора був д-р П. Борецький. Дальшу програму виповнили сольоспів п. Анна Гавдяк та виступ танкувальної групи „Верховина" під проводом п. М. Савкова. Імпрезою вміло проводив тостмайстер п. Д. Миреско.

Р. М.

Посмертні Згадки

Іван ЧОРНИЙ, довголітній член і 40-літній секретар Відд. 98 УНС в Шенадорі, Па., упокоївся в Бозі дня 7-го березня 1960 р., на 73-му році життя. Покійний походив з села Городниця, пов. Скалат, Західня Україна. Полишив у смутку дружину Февронію, з дому Ґульда, шваґра та сестру з дітьми: Магдалина, Марія, Григорія, внуків та ближчу й дальшу Родину. Похорон відбувся з пох. заведення до церкви св. Михаїла, а опісля на цвинтар св. Михаїла, на вічний спочинок. В. Й. П.!

John J. Dudish

Демян ЧУЧМАН, — довголітній член Т-ва ім. І. Франка Відд. 271 УНСоюзу в Елмайра, Н. Й., по довгій та тяжкій недузі, помер 4-го березня 1960 р., на 67-му році життя. Покійний впродовж 12 років був секретарем згаданого Відділу, як також займав різні становища в Управі Т-ва та 3 рази був делеґатом на Конвенцію УНСоюзу. Покійний був найкращим батьком Союзової Родини, який залишив 14 членів своєї родини в УНСоюзі. Покійний походив із с. Підлисе, пов. Золочів, Західня Україна Полишив у смутку дружину Софію, синів: Степана та Романа, доньки: Софію, Ірину та Олю, 2 зятів, 2 невістки та 12 внуків. Покійний був щирим жертводавцем на усі народні цілі. До УНСоюзу вступив 1925 р. Похорон відбувся 8-го березня ц. р. до укр. кат. церкви св. Миколая, при участі Родини, Знайомих та Членів Т-ва. Тлінні останки спочивають на укр. кат. цвинтарі св. Миколая в Горсетс, Н. Й. — Вічна Йому Пам'ять!

І. Чопко, секр.

НОВИНКА ДІТОЧКАМ!
оповідання для дітей Іванни САВИЦЬКОЇ
„Наша Хатка"
З розкішними великими ілюстраціями
Петра Андрусева
Ціна — $1.50
Спішіть з замовленнями:
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

Д. Гуменної
ДІТИ ЧУМАЦЬКОГО ШЛЯХУ
IV-ий том
Ціна $2.50.
Замовляти:
"SVOBODA"
P. O. Box 346
JERSEY CITY 3, N. J.

ARKA Company DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
New York City
Tel.: GR 3-3550
Чи Ви маєте всі найновіші ПЛАТІВКИ „АРКИ"?
Жадайте дарового каталогу.

● РОЗШУКИ ●

Федір Бех пошукує сина
ВАСИЛЯ ФЕД. БЕХА,
народж. в с. Бехи, Україна. Останні відомості мав від нього в 1945 році, з німецького табору військовополонених в м. Каунас (Ковно), Литва, де він був перекладачем. Хто знає щонебудь про нього, прошу повідомити за винагородою, на слідуючу адресу:
Teodor BECK
406 E. Jefferson Street
Ann Arbor, Mich., USA
Прохання до всіх українських і литовських часописів в Америці та Европі, передрукувати цей розшук.

Пошукую:
ANNA KOZYRSKI
або її дітей з дому Вашия, пов. Любачів, що останньо мешкала
4430 So. St. Louis Ave.
Chicago 32, Ill., USA.
Хто знав би про них, або вони самі, прошу писати на адресу:
Eva BOYCHUK BILECKA
164 Markham Street
Toronto 3, Ont., Canada

Сестра пошукує брата,
АДАМА ФЕДОРАКА
і ЮЛІЇ САЛАМАХУ,
які перебували в Ню Йорку. Хто знає щонебудь про них, або вони самі, прошу писати на адресу:
Йосиф КОКОТОВИЧ
село Вришці Загірні
поч. Вибранівка
р-н Ходорів, обл. Львівська

Роман Білоус з Краю пошукує братів,
Гаврила БІЛОУС, Йосипа БІЛОУС та знайомого Профирії ДЗЮМЕНКО,
що виїхали з України 1913 року, Київської обл. Жашківського р-н, с. Вільшанки. Хто знав би про них, або вони самі, прошу писати до:
Roman BILOUS
57 Goodwin Street
New Haven, Conn., USA

Григорій АНДРУШКІВ
308 Symington Avenue
Toronto, Ont., Canada
пошукує двоюрідного брата,
ПРОКОПА СКОЧИЛЯСА,
що виїхав із села Метенева, пов. Зборів, до ЗДА 1924 р. Хто знав би його, проситься подати його адресу.

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ, КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНҐС
SHARE IN AMERICA
BUY U.S. SAVINGS BONDS

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна і найкраща. У випадку смутку в родині і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ТАРЗАН, 4424. Прибуває Тарзан.

PANICKED BY THE RENEWED FURY OF HIS ENEMIES, JIM CROSS USED HIS BOAT AS A SHIELD AND SWAM DESPERATELY TO THE OPPOSITE SHORE.

BUT NOW TARZAN APPEARED! GEORGE WELCOMED HIM—

"I'LL BE ALL RIGHT. QUICKLY—GET HIM!"

Настрашений відновленою люттю своїх ворогів, Джім Кросс уживав човна як охорони і розпачливо плив до протилежного берега.

Але саме тоді з'явився Тарзан! Джордж його привітав...

— Все буде гаразд. Дістаньте його швидко!